

DARBININKAS

Vol. LXXVII, Nr. 23
Birželio - June 5, 1992

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— Vytautas Landsbergis, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas, gegužės 24-25 dienomis turėjo lankytis JAV ir iš Yale universiteto (New Haven, CT) vadovybės priimti teisės mokslų garbės daktaro diplomą. Dėl labai pasunkėjusios politinės padėties Lietuvoje Landsbergis negalėjo atvykti, nors visas išlaidas, susijusias su šia kelione, būtų apmokėjęs Yale universitetas.

— Vilniuje pradėjo budėti rajonų policija. Kasdien dvilika patrulių budi Vingio ir Sereikiškių parkuose, Markučiuose bei Valakampiuose.

— Švedija, gegužės 18 d. ten lankantis Vytautui Landsbergiui, paskyrė vieną milijoną kronų lietuviams muzikams-kompozitoriams, kad šie galėtų įstoti į tarptautinę autorinių teisių konvenciją.

— Liuksemburgo Didžiosios Kunigaikštystės ministras pirmininkas Jacques Santer gegužės 20 d. su vienos dienos oficialiu darbu vizitu lankėsi Lietuvoje.

— Iš Salzburgo Vilniuje lankėsi Austrijos Raudonojo Kryžiaus medikai, vadovaujami Salzburgo žemės sveikatos apsaugos ministrės Gerheid Wiedrick. Vilniuje gegužės 19 d. jie įteikė labdaros siuntą: Vilniaus greitosios medicininės pagalbos stočiai — reanimacinį automobilį "Volkswagen", o Vilniaus universitetinei vaikų ligoninei — dirbtinio kvėpavimo aparatą. Viešnagės metu svečiai susipažino su Vilniaus poliklinikų ir ligoninių darbu, pasidalino patirtimi.

— Vokietijos samariečių bendrijos atstovai lankėsi Lietuvoje. Ši bendrija padės organizuoti pagalbos žmonėms, nukentėjusiems keliuose, sistemą. Pirmiausia tokią paramą planuojama teikti ilgiausiam ir moderniausiam kelyje Vilnius-Klaipėda, įsteigus gerai techniškai aprūpintus paramos centrus.

LIETUVOS-LENKIJOS DEKLARACIJA ĮTEIKTA JUNGTINĖMS TAUTOMS

Lietuvos misija Jungtinėse Tautose kartu su Lenkijos misija gegužės 27 d. pasirašė raštą Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui, pranešdamas apie tarp tų dviejų valstybių Vilniuje neseniai pasirašytą deklaraciją dėl draugiškų ir geros kaimynystės santykių. Tos deklaracijos pagrindiniai nutarimai bus patvirtinti sutartyje, kuri bus vėliau pasirašyta tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Abiejų misijų vadovų rašte nurodoma, kad toje deklaracijoje pabrėžiama, jog abiejų valstybių vyriausybės sutiko savo santykiuose vadovautis Jungtinių Tautų Chartos ir Helsinkio Baidgamojo Akto principais.

Abidvi valstybės deklaruoja, jog santykiai turi remtis abipusiu pripažinimu suverenumo ir teritorinio integralumo bei nesikišimu į viena kitos vidaus reikalus, nereiškiant teritorinių pretenzijų nei dabar, nei ateityje.

Lietuva ir Lenkija deklaruoja, kad jų tautinių mažumų politikoje bus vadovaujama Europos

APIE REFERENDUMĄ IR PADĖTĮ LIETUVOJE

— Vytautas Landsbergis kalba Aukščiausiojoje Taryboje 1992 m. gegužės 26 d. —
"Arba sustabdom šliaužiantį perversmą ir einam garbingai į Seimo rinkimus, arba — teškite perversmą be manęs"

Gerbiami kolegos deputatai, noriu tarti Jums ir visai Lietuvai keletą minčių ir išvadų apie neseniai praėjusį referendumą ir apie visą Lietuvos padėtį.

Referendumo politinis turinys — tai pasitikėjimo patikrinimas. Apie 70 proc. balsavusių piliečių parėmė Sąjūdžio koaliciją "Už demokratinę Lietuvą" ir, jeigu norite, Vytautą Landsbergį.

Įstatymą priimti pristigo balsų, bet piliečių nuomonė, jeigu čia būtų rinkimai, pagal Vakarų standartus būtų vertinama kaip labai reprezentatyvi, visiškai įtikinama.

Ir tai pasiekta, nepaisant keičiausių kompiuterinių bei organizacinių nesklaidumų su nesamų gyventojų sąrašais, nepaisant viso laikraštinių, lapelinio, radijinio ir televizinio šaukimo: sakykit "ne"! sakykit "ne"!

Kiek tų "ne"? — vos 25 procentai balsų. Ne visai mažai, taigi ši socialinė politinė bazė egzistuoja, bet ne su 25 procentais paramos kam nors derėtų veržtis į absoliutinę valdžią.

25 procentus turinčios politinės jėgos turėtų siekti bendradarbiavimo, bet ne užpajojimo.

Tuo tarpu procesai, vykstantys pirmiausia mūsų parlamente, suteikia destruktijos ir grėsmės atspalvį visam šalies gyvenimui, temdo naujai besiveržiantį gyvybingumą ir iniciatyvą.

Žmonės nori ir tikisi gyventi naujai, su savo atsakomybe, tikėjimu ir džiaugsmu. O mums reikia pažvelgti į save pačius ir aplink, ir sąžiningai atsakyti į vieną klausimą:

- ar negrimztame atgal — į partokratinę LDDP bloko valdžią,
- į žodžio užgnaužimą,
- į valdininkų savivalę ir korupciją,
- į valstybinę ir į bejęgę teisėtvarką, priklausomybę,
- į seno režimo restauraciją nauju pavadinimu?

Vienas veiksnys, tai priešinamasis desovietizacijai ir dekegibizacijai, kuri jau dabar liečia ne vieną žymų kairiosios pusės deputatą. Tam galima priešintis arba keliant apribojimus iki absurdo, ką daro viena nedidelė frakcija, arba suardant vis dar savarankišką nepriklausomą KGB veiklos tyrimo komisiją. Perėmus "Lietuvos aidą", be abejo, nebesirodytų ir tokios "Voratinklio" publikacijos, kaip apie "Kliugerį" ir jo prikurtas Lietuvoje dirbtines opozicijas.

Kitas veiksnys, tai Rusijos kariniai ir kitokie interesai Lietuvoje. Jau ne kartą girdėjome, kad iš ten tikimasi palankesnės Vyriausybės Vilniuje, kuri sutiktų nereikalauti greito kariuomenės išvedimo ir apskritai suartintų Lietuvą su Nepriklausomų Valstybių Sandrauga.

Tokia perspektyva kelia Lietuvoje didžiulį nerimą, todėl neturi stebinti nei aštrūs protestai, nei tiesūs klausimai.

Po pakartotinių tiesių klausimų gali išgirdome LDDP lyderio atsakymą: "Demokratinė darbo partija yra tvirtai nusistačiusi...neiti į jokių sandėrių, rįšančių arba varžančių mūsų nepriklausomybę ir mūsų suverenitetą".

Gaila, kad ir čia nėra konkre-

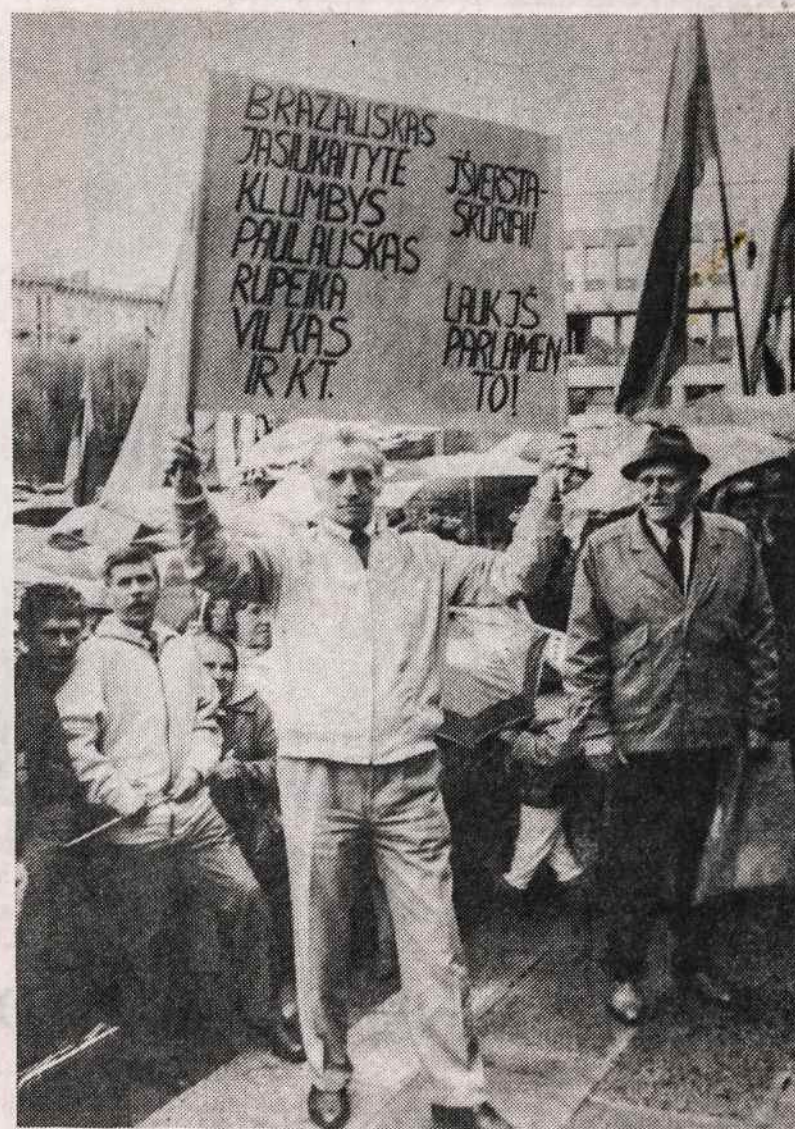
tumo, ir čia ne dokumentas partijos vardu, kuris labiau įpareigotų. Ir gaila, kad praecityje į sandėrius vis dėlto buvo einama.

Klausimas liečia ne vieną partiją, o visą kairįjį bloką ir Lietuvos ateitį. Ne jau į kai kurių buvusias nepriklausomas širdis vėl atsėlino baimė ir prisitaikymas? Su kuo Jūs, deputatai, pamažėl pritrauktieji ar įtrauktieji, o dabar jau dalyvaujantys gramzdinime? Dalis Jūsų, neabejoju, suklydę ar suklaidinti, po to kai kurie jau bijoje atsiriboti net aiškiai neteisėtų veiksmų su Jūsų parašu.

Bent du yra pasisakę apie tai privačiai, o dar vienas deputatas ryžosi atsiimti tokį parašą.

Iš vertinimo, kad būtų grimztame, kilo ir bandymas nusitverti kokios atramos, tvirtesnės valstybės institucijos, ir sprendimas to bandymo neatidėlioti. Taigi referendumas, po kurio būtume eję į prezidento rinkimus ir ta kryptimi skatinę naujų programų nebe 1990-ųjų metų, o tos dienos politinių programų sudarymą, jų konkurenciją tolesniam piliečių pasirinkimui. Taigi galėjome sunormuoti, reguliuoti politines įtampas artimiausių mėnesių laikotarpiu.

(nukelta į 2 psl.)

Vaidzas iš Sąjūdžio ir jo koalicijos mitingo Vilniuje prie Aukščiausiosios Tarybos rūmų gegužės 17 d. Plakatais reikalaujama išvartoti iš Parlamento "išverstankovius" deputatus, kurie trukdo Lietuvai jos kelyje į demokratiją ir pilnutinę nepriklausomybę. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

GEGUŽĖS 23 REFERENDUMO REZULTATAI AMERIKOJE

Lietuvos Ambasada Washingtone gegužės 29 d. pranešė, kad gegužės 23 d. Lietuvos referendumo dėl prezidento institucijos atkūrimo dalyvavo 3327 Jungtinių Amerikos Valstijose esantys lietuviai.

Prezidento Institucijos atkūrimui pritarė 3239 balsuotojai (97%). Nepritarė 59 (2%), o likusiųjų balsavimo biuleteniai rin-

kiminių komisijų buvo pripažinti negaliojančiais.

Kaip paaiškėjo, dauguma referendumo balsuojančiųjų Lietuvoje pritarė prezidento institucijos atkūrimui, tačiau toji dauguma nesudarė daugiau kaip 50% visų Lietuvos rinkėjų, t.y. turinčių teisę balsuoti. Tuo remiantis, pagal įstatymą, siūlymas įkurti prezidento instituciją atmestas.

Lietuvos Ambasada dėkoja JAV Lietuvių Bendruomenei, sugebėjusiai per trumpą laiką suorganizuoti net 50 rinkiminių apylinkių ir tvarkingai pravesti rinkimus. Nuoširdžiai dėkojame visų apylinkių rinkiminių komisijų nariams, o ypačingai JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkui Vytautui Maciūnui, Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkui Algimantui Gečiui bei Krašto valdybos vicepirmininkui organizaciniams reikalams Gintarui Čepui.

— IX-tosios Išeivijos Lietuvių Tautinių Šokių Šventės organizacinis komitetas, pirmininkaujamas dr. Petro Kisieliaus, praneša visiems šventės žiūrovams šias žinias: kadangi nebus atskiros programos, o ji bus atspausdinta leidinyje, visi yra prašomi leidinį įsigyti iš anksto. Taip pat asmeniškų video aparatų nebus galima naudoti, nes tai trukdys samdytiems fotografams ir filmuotojams.

Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis kalba Sąjūdžio Seimo Tarybos ir Sąjūdžio koalicijos "Už demokratinę Lietuvą" mitinge Vilniuje, Nepriklausomybės aikštėje, gegužės 17 d. Jis ir kiti kalbėjusieji pabrėžė reikalą dirbti nepriklausomai Lietuvai, kurioje būtų atsakomybė ir tvarka. Pasisakytą prieš jėgas ir veikėjus, norinčius sukelti Lietuvoje vėl kokią nors socialistinę revoliuciją. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

BIRŽELIO 14 D. REFERENDUMAS

Lietuvos Ambasada Washingtone gegužės 29 d. pranešė, kad birželio 14 d. Lietuvoje įvyks referendumas dėl buvusios SSRS kariuomenės išvedimo iš Lietuvos. Amerikoje esantys lietuviai, turintys teisę balsuoti, raginami šiame referendume dalyvauti.

Lietuvių visuomenės informacijai Ambasada skelbia balandžio 27 d. Aukščiausiosios Tarybos nutarimą dėl birželio 14 d. referendumo:

Dėl referendumo paskelbimo piliečių valiai pareikšti dėl buvusios SSRS kariuomenės besąlygiško ir neatidėliotino išvedimo iš Lietuvos Respublikos teritorijos 1992 metais ir žalos Lietuvai atlyginimo.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, pabrėždama, kad Lietuvos žmonės dar 1989 m. per 1,5 milijono parašų buvo išreiškę savo valią, jog SSRS kariuomenė turi būti išvesta iš Lietuvos Respublikos teritorijos, konstatuodama, kad šis Lietuvos žmonių reikalavimas iki šiol yra neįvykdytas,

pabrėždama, kad delsimas išvesti neteisėtai Lietuvos Respublikos teritorijoje tebesančių buvusios SSRS kariuomenę yra šurkštus Lietuvos Respublikos suvereniteto, Jungtinių Tautų Organizacijos įstatų bei Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos pagrindinių dokumentų nuostatų pažeidimas,

įsitikinusi, kad pakartotinas ir sukonkretintas Lietuvos Respublikos piliečių valios pareiškimas dar iki Helsinkio susitikimo pabaigos paskatintų neteisėtai tebesančios kariuomenės besąlygišką ir visišką išvedimą dar 1992 metais bei palengvintų Helsinkio susitikimo darbą.

Būdamą ypatingai susirūpinusi, kad užsitęsęs buvusios SSRS kariuomenės išvedimas sudaro nuolatinę grėsmę ne tik Lietuvos Respublikos piliečių ir Lietuvos valstybės saugumui, bet ir taikai bei stabilumui Baltijos regione ir visoje Europoje, nutaria:

1. Paskelbti 1992 m. birželio 14 d. referendumą piliečių valiai pareikšti dėl buvusios SSRS kariuomenės, dabar priklausančios Rusijos Federacijai, besąlygiško

ir neatidėliotino išvedimo iš Lietuvos Respublikos teritorijos 1992 metais ir dėl padarytos Lietuvai žalos atlyginimo.

2. Įrašyti į slapto balsavimo biuletenį tokį Lietuvos Respublikos piliečių valios pareiškimui teikiamą tekstą:

"Aš reikalauju, kad buvusios SSRS kariuomenės išvedimas iš Lietuvos Respublikos teritorijos būtų pradėtas tuoj pat ir užbaigtas 1992 m. ir kad būtų atlyginta Lietuvos žmonėms bei Lietuvos valstybei padaryta žala.

Taip. Ne".

Piliečių valią išreiškiantis atsakymas paliekamas neišbrauktas.

3. Pavesti Lietuvos Respublikos rinkiminei komisijai vykdyti Lietuvos Respublikos referendumo komisijos įgaliojimus, o Lietuvos Respublikos Vyriausybei — pakviesti stebėti referendumą užsienio šalių ir tarptautinių organizacijų atstovus.

Sąjūdžio ir jo koalicijos "Už demokratinę Lietuvą" mitinge gegužės 17 d. prie Parlamento buvo žmonių iš visos Lietuvos. Nuotraukoje — atstovai iš įvairių miestų su savo herbais ir organizacijų vėliavomis. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

APIE REFERENDUMĄ IR PADĖTĮ LIETUVOJE

(atkelta iš 1 psl.)

betgi tą galimybę praleidome. Aš pasakysiu: gelbėjimo akcijai sutrukdyta, grimzdimas tęsiasi. Galbūt jie dar ir pagreitės.

Jau girdimi kai kurių itin aktyvių kairiosios daugumos deputatų balsai, nekantrūs prasitarimai. Stokojant demokratijos papročių ir tolerancijos, netektų stebėtis, jei kairysis blokas panorėtų perimti viską iš eilės, nesibodėdamas kai ką ir suardyti: taigi perimti Vyriausybę ir Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumą.

paskutines komisijas, kurios dar ne visai užvaldytos, suardyti Valstybės kontrolę, Komisiją KGB veiklai Lietuvoje tirti, Aukščiausiosios Tarybos apsaugą.

pasijungti Respublikinę rinkiminę komisiją, vienintelį opozicinį didesnio tiražo laikraštį "Lietuvos aidą", tuo būdu vėl politiškai monopolizuojant spaudą,

susigrąžinti Televizijos ir radijo politinę monopoliją ir kontrolę, o po to jau, turint rankose visą svarbiausią spaudą ir televiziją, neveiksnią Aukščiausiąją Tarybą ir Vyriausybę, patikimą Rinkiminę komisiją ir bejėgį teismą, galima būtų surengti dar vienus Liaudies Seimo rinkimus.

Visą tą procesą turėtų kantriai stebėti ir laiminti AT pirmininkas, kurį galų gale išmes kaip skudurą, ar jis būtų Landsbergis, ar Motieka.

Tą galima pavadinti šliaužiančiu perversmu, kuriam stengiamasi suteikti teisėtumo iliuziją. Kokios jėgos ir kokie interesai skatina tą procesą, pasireiškiantį pirmiausia deputatų pavilijimu ar pervilijimu?

Mano rankose dokumentas, datuotas 1990 m. gegužės 3; tai Gorbačiovo blokados metais, ir pranešimas iš Gorbačiovo aparato vedėjo Boldino archyvo.

Gerbiamas Vladimirai Aleksandrovičau! Skambino Čaplinas (Lietuvos KGB pirm. pav.) iš Vilniaus. Vakar "Igaliotinis" (Sakalauskas) susitiko žukleje su Brazausku. Tas pasakė, kad įvykių smaigalys išeis apie 15-20 gegužės (baigiasi resursai). Išėitis viena, paleisti parlamentą, kadangi dabartinė jo sudėtis Landsbergio ir Prunskienės nuo valdžios nenušalins.

Tačiau klausimas, kokių pretekstu. Juo gali tapti duomenys, kaip "Sąjūdis" falsifikavo rinkimus. (LKP tartum jais disponuoja, bet Brazauskas tyli apie tai.) Besišnekant Brazauskas metė ir tokią frazę: "Paleidus parlamentą, būtina kokia nors valdymo forma. Tebus nors ir prezidentinė. Respubliką reikia gelbėti".

Atkreiptinas dėmesys į "Lietuvos gelbėjimą", kuriam būtų tikęs net Gorbačiovo smurtinis "prezidentinis valdymas". Taip pat — į falsifikuotus duomenis apie 1990 m. rinkimų "falsifikavimą". Labai keisti gyventojų sąrašai pastarajam Lietuvos referendumui ir vėl verčia susimąstyti, ar nebūvo parūpinta dvejojų galimybių — tiek numanomam pozityviam, tiek nepakankam balsavimo rezultatui. LDDP iš anksto triukšmavo, kad bus falsifikavimo. Todėl turime rūpintis ir birželio 14-osios referendumu arba, kaip siūlyčiau jį

padinti, visuotinė piliečių valios pareiška dėl svietimos kariuomenės išvedimo šiemet.

Dar sykį grįžtu į mūsų parlamente vykstantį procesą, kurį galima vadinti šliaužiančiu perversmu su dideliais pavojais demokratijai ir nepriklausomybės kryptim. Spėju, kad besišliejantys prie LDDP tikisi gauti daugiau valdžios Lietuvos viduje, ir tai ne vieną vilioja; bet gal neįjunta tos pavojingos ribos, už kurios jau būtų arba yra grimzdama į Sandraugą.

Aš jaučiu pareigą Jums apie tai pasakyti, o Jūs atsakingai apsispręskite. Ką mes turėtume daryti kaip atsakingas už Lietuvos ateitį parlamentas? Pirmiausia siūlymas "daugimiečiams" — atsisakyti pagundų koalicijoje su LDDP užgrobti viską. Nesikėsinti, negramzdinti, nekovoti prieš kovojančius, kaip B. Gajauskas ar K. Uoka, o padėti jiems. Čia jau beldžiuos į kiekvieno sąžinę.

(nukelta į 3 psl.)

INFORMACINĖ BIBLIOTEKA APIE BALTIJOS VALSTYBES

US-Baltic Foundation Washington, savo būstinėje, užsimojo kurti informacinę biblioteką, kurioje būtų sukaupta pagrindinė informacija apie Baltijos valstybes ir patį regioną.

Šiam projektui Fundaciją paskatino bendras žmonių susidomėjimas tomis valstybėmis, kai jos atgavo savo nepriklausomybę ir dabar žengia į demokratiją. Tuo reikalu gauta daug pasiteiravimų iš Amerikos švietimo, tyrimų, profesinių ir prekybos sluoksnių.

EKONOMINĖ PARAMA SIEJAMA SU KARIUOMENĖS IŠVEDIMU

Kongresmanas Richard J. Durbin (D-IL) Atstovų Rūmuose gegužės 28 d. įnešė rezoliuciją dėl JAV paramos Rusijos respublikai. Pagal tą rezoliuciją Amerikos ekonominė parama Rusijai gali būti pradėta tik tada, kai paaiškės, jog padaryta žymi pažanga išvedant Rusijos kariuomenę iš Baltijos valstybių.

Ta proga kongresmanas Durbin pareiškė spaudai, kad "Daugiau kaip prieš metus laiko Sovietų kariuomenė užpuolė taikings Lietuvos demonstracijos dalyvius, nužudydama 14 žmonių. Šiandien daugiau kaip 115 tūkstančių Rusijos kareivių dar tebežygiuoja laisva Baltijos tautų žeme. Šios kariuomenės buvimas graso suverenumui ir politiniam stabilumui tų naujai atsikuriančių demokratijų. Tuo tarpu, kai Baltijos valstybės pakartotinai reiškė savo norą tartis dėl Rusijos dalinių išvedimo, pažanga esanti tik simboliška".

Kongresmanas Durbin dar pridėjo, kad pastaruoju metu Rusijos kariuomenė Latvijoje atremontavo Libijos povandeninį laivą, kas eina prieš Rusijos remiamą Jungtinių Tautų rezoliuciją dėl sankcijų Libijai. Be to, tai atlikta be Latvijos vyriausybės žinios.

Todėl, kongresmanas Durbin sako, kad dabar, kai Kongresas ruošiasi debatams dėl ekonominės paramos Nepriklausomai Valstybių Santarvai, svarbu, kad tos pagalbos suteikimas Rusijai būtų susietas su padaryta pažanga užbaigiant jų šalčio karo politiką ir karinę Baltijos kraštų okupaciją.

Rezoliucijoje, kurią kongresmanas Durbin siūlo kaip papildymą prie paramos akto Nepriklausomai Valstybių Santarvei, jis reikalauja, kad toji pagalba nebūtų pripažinta, kol JAV Prezidentas nepatvirtins, jog:

1. Padaryta žymi pažanga išvedant Rusijos kariuomenę iš Baltijos valstybių teritorijos; 2. Kad neįvesta naujų dalinių be tų valstybių vyriausybės sutikimo;

3. Kad ta kariuomenė nerengia manevrų tose valstybių teritorijose be jų vyriausybės sutikimo; 4. Kad Rusijos armijos kariniai įrenginiai yra atviri tų valstybių vyriausybės inspekcijai; 5. Kad Rusijos oro ir laivyno pajėgos netrukdo susisiekimui Estijos, Lat-

vijos ir Lietuvos padangėse ir vandenyse; 6. Kad Rusijos vyriausybė suteikia Estijos, Latvijos ir Lietuvos vyriausybėms žinias apie sudėtį ir kariuomenės dislokavimą tose valstybėse.

"Taigi, šis įstatymas pasakys Rusijai nedviprasmiškai, kad JAV Kongresas nerems tokios valstybės, kuri aiškiai pažeidžia savo kaimynų suverenumą", pareiškė kongresmanas Durbin.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Koplyčios parūpinamos visoje miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidojimų direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamas garbingas laidojimas. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK - NEW JERSEY - Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK - "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 1 908 753 - 5636

MARIA JUZAITYTĖ - LEVIN, lietuvių advokatė, patarnauja visuose teisiniuose reikaluose. Kalba ir lietuviškai. 325 Broadway, Suite 504, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 - 962 - 5810.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE SV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSU VIENINTELĖ VIETA —
— GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Vaidzas iš Sąjūdžio ir jo koalicijos "Už demokratinę Lietuvą" mitingo gegužės 17 d. Vilniuje prie Parlamento. Nepaisant, kad per pusantros valandos, kol truko kalbos, tai stipriau, tai silpniau pliaupė lietus, aikštėje dalyvavo apie 50 tūkstančių žmonių. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

Norint išvengti duplikatų, asmenys ir institucijos, kurios norėtų talkinti tos bibliotekos įkūrimą, kviečiami pirmiausia atsiųsti sąrašą dovanoti numatomų knygų. Prašome nurodyti tų knygų pavadinimą, autorį ir išleidimo data ir siųsti šiuo adresu: US-Baltic Foundation, 1717 Massachusetts Avenue, N.W., Suite 601, Washington, DC 20036. Fundacija praneš aukotojams, ar knyga reikalinga.

— Bendras Tautinių Šokių Šventės choras susidės iš Chicago chorų bei vietinių dainininkų. Choro repeticijos prasidės birželio mėnesį. Choro palyda bus reikalinga šešiams šokiams. Choru ir orkestru rūpinasi Šventės muzikos vadovas Darius Polikaitis.

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIŲNĖS

LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229

TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 Cents
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguojama REDAKCINĖ KOMISIJA —

Prieš 75 metus

Praejome tyliai pro vieną sukaktį, kuri buvo svarbi, nes įvykiai sudrebino visą pasaulį. Prasidėjęs 1914 metais pasaulinis karas, vis ilgėjo ir plėtėsi. Visa Europa virė, kunkuliavo, kraujavo. Buvo paliesta ir Lietuva. Rusijai išėjus į karą, buvo mobilizuojami lietuviai ir verčiami kariuoti už svetimus interesus, nes tada Lietuva buvo Rusijos okupuota. 1915 metų vasarą Lietuvą okupavo vokiečiai, prasidėjo dar sunkesni vargo metai.

Rusijoje vyko dar didesnė drama. Socialistų išjudinta, darbo liaudis veržėsi į priekį, o ja pasinaudojo komunistai. Brendo revoliucija, bedievybės ir žmogaus išniekinimo amžius.

Tada popiežius Benediktas XV-tasis 1917 metais gegužės 5 dieną kreipėsi į viso pasaulio tikinčiuosius, kviesdamas visus įsijungti į bendrą maldą už pasaulio taiką, ypač prašant Marijos užtarimo. Į Marijos litaniją jis įjungė — "Taikos Karaliene, melskis už mus!"

Jau taip yra, išdidus, puikybės pagautas pasaulis negirdėjo popiežiaus kreipimosi. Ir kaip girdės, kad tiek buvo ateizmo, nihilizmo. Bedievybė vešliai klestėjo, sukūrusi naują žmogų pagal Nitsche. Tam žmogui jau buvo miręs Dievas, buvo likusi tik tuščia žmogaus puikybė.

Popiežiaus priminė, kad kai negirdi žmonės, kreipkimės į Dievą, kuris tikrai išklausus maldų.

Praėjo tik aštuonios dienos nuo to popiežiaus kreipimosi, kaip 1917 metais gegužės 13, sekmadienį, įvyksta vienas iš reikšmingiausių stebuklų. Tą dieną apie vidurdienį vaikam pasirodė Marija. Tie vaikai buvo Liucija, Pranciškus, Jacinta. Amžius 10, 9 ir 7 metai. Vietovė — Fatima. Kasgi dabar nežino Fatimos

šventovės, vienos iš garsiausių pasaulyje? Marija pasirodė ir birželio 15, liepos 13, rugpjūčio 19, rugsėjo 13, spalio 13 įvyko saulės stebuklas.

Marija kvietė pasaulį melstis ir atgailoti. Ji perspėjo, kad nepaklusnumo atveju vėl kils baisus karas. Ragino kalbėti rožančių, priimti permaldavimo komunią pirmaisiais mėnesių šeštadieniais. Prašė, kad pasaulis būtų paaukotas Nekalčiausiai Marijos širdžiai. Marija pažadėjo Rusijos atsivertimą ir pastovią pasaulio taiką.

Visa tai sujaudino žmoniją. Komunizmo grėsmė dar buvo neaiški, taip pat ir Rusijos ateitis, o Marija jau kalba apie Rusijos atsivertimą. Čia Fatimoje Marija susirūpino atskira tauta — Rusija. Ir kodėl, nes Rusija buvo uoli Marijos garbintoja. Ir nė vienoje šalyje taip nebuvo persekiojama Bažnyčia, kaip Rusijoje, niekur taip nebuvo paniekinta ir Kristus ir Marija, kaip ten, Rusijoje. Tūkstančiai žmonių ejo į kalėjimus vien tik dėl to, kad jie buvo religingi, nenusilenkė velnio mamonai.

Žmonių vargai, ašaros, maldos sulaužė komunizmą. Ir kas galėjo tikėti, kad tokia galinga Sovietų Sąjunga, turėdama tiek daug divizijų, tiek daug atominių raketų ir tankų, vieną kartą pati subyrės, kaip pranašavo Marija Fatimoje. Tame nualintame krašte prasidėjo didelis religinis atgimimas, kuris palietė ir Lietuvą.

Praėjo 75 metai. Vieni netikėjo ir šaipėsi, o kiti paklusniai išgirdo Marijos kvietimą į maldą, atgailą, — ir jie padarė savo — įvyko Fatimos stebuklas — Rusija keliai iš savo bedievybės. Keliasi ir jos paverptos tautos.

(atkelta iš 2 psl.)

Geriausia būtų trims mėnesiams įšaldyti esamų struktūrų status quo, žinoma, nebūtinai įšaldant pirmininką ar kokį ministrą. Aš tikrai neketinu dangstyti perversmo, jeigu jis bus tęsimas.

Susimąstykite, dabartinės daugumos deputatai, ar turite stumti keturias Sąjūdžio frakcijas į parlamentinę rezistenciją, ar galite rizikuoti nežinomais procesais visuomenėje.

Išsirkinkime Seimą, ir kuo greičiau! Siūlau daryti tai rugpjūčio mėnesį, gal 23-įją, kaip galvoja berods estai. Tuo būtų užbaigta mūsų stebėtinai taiki ketverių metų revoliucija — dainuojanti ir nešliaujanti, pasitiktinti žmonėmis, kurie balsuoja.

Reikia išrinkti Seimą pagal esamą įstatymą, tuo pačiu prin-

atsižvelgdamas į Marijos pagėdavimus, 1942 metais, kai buvo minima 25 metų sukaktis nuo Fatimos apsireiškimo, popiežius Pijus XII spalio 31 visą pasaulį paaukojo Nekalčiausiai Marijos širdžiai, o 1952 m. paaukojo Rusiją. Prasidėjus tautų išsilaisvinimui, prasidėjo ir nauji pasiaukojimai. Praėjusiais metais Šiluvoje ir Lietuva buvo paaukota Marijos širdžiai.

Taigi, dideli įvykiai vyksta mūsų akyse ir dabar jie kviečia prie maldos ir atgailos, prie tikro ir švento gyvenimo.

APIE REFERENDUMĄ IR PADĖTĮ LIETUVOJE

Vytautas Landsbergis kalba Aukščiausioje Taryboje 1992 m. gegužės 26

cipu, kuris gerai veikia Prancūzijoje, Didžiojoje Britanijoje, JAV, Kanadoje. Ten ir garsus premjeras, ir partijos lyderis gali pralaimėti savo konkurentui, ir niekas to nedramatizuoja.

Reikia išrinkti Lietuvos Seimą, kurio deputatai turės žmonių pasitikėjimą. Neįsiras ūkininkų, dvasininkų, verslininkų, tremtinių ir Laisvės kovotojų, mokslininkų ir tikrų profesionalų iš tikrų profsąjungų? Neįsiras 100 ar 140 nepaperkamų nei pinigais, nei valdžios blizgesiu? Tebus jie išrinkti vieneriems metams — priimti naują Nepriklausomos Lietuvos Konstituciją ir užbaigti pagrindines reformas, ir išlydėti svetimą kariuomenę.

Apie 40% Lietuvos piliečių norėjo jau šiomet rinkti Prezidentą. Toks buvo Sąjūdžio koalicijos "Už demokratinę Lietuvą" tikslas, kurį aš palaikiau. Prezidentas, kokį jį žmonės išrinktų, būtų užpildęs esamą spragą valdymo sistemoje ir kaip jungiantį grandis apimtų abi valdžios linijas — įstatymų leidybos ir vykdomąją. Mūsų sąlygomis itin svarbu, kad jis padėtų išvengti krizių arba sušvelninti, pagreitinti jų likvidavimą. Toks Prezidentas veikia Jungtinėse Valstybose, Prancūzijoje, Suomijoje. Bus taip ir Lietuvoje, bet šįkart

šiek tiek per daug rinkėjų liko pasyvūs.

O Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas, kaip Jūs žinote, neturi jokios galios ką nors įsakyti ar nurodyti šalies mastu, jam tik-tai tenka visa atsakomybė, visa kaltė, jeigu kur nors kas negerai. Jau virš dviejų metų esu labai patogus taikyns visai vidinei politinių konkurentų propagandai: neatvežė į kaimą druskos — padėkokit Landsbergiui! Galų gale tai darosi nebejuokinga. Kaip ir Aukščiausiojoje Taryboje — galingas neapykantas spinduliavimas iš kai kurių pavienių kolegų pusės. Tą jaučiu ir stebiuosi žmonių prigimties slėpiniais.

Nūnai, atrodytu, reikia siekti skubaus kontakto su Borisu Jelcinu, su Stanislavu Šuškevičium, pastūmėti Deklaraciją su Vokietija, ruošti Helsinkio viršūnių konferencijai liepos

mėnesį — bet kiekvienas partneris gali paklausti, ar jis turi reikalą su stabilium valstybės vadovu, ir man šita padėtis taip pat nepriimtina. Jūs turėsite paprastą testą — siūlymą pakelti pirmininko atšaukimo kortelę iki 3/4 balsų, nes aš tokia dauguma būvau išrinktas. Jūs galėsite turėti stabilesnį pirmininką Lietuvos tarptautinei politikai vykdyti, bet Jūs to nenorėjote.

O dabar ir ta politika gali visai persisukti kita linkme tiek viduje, tiek išorėje.

Todėl aš darysiu savo sprendimą, matydamas Jūsų pasirinktą veiksmų kryptį.

Mano pasiūlymai žinomi, siūlau juos apsvarstyti neatidėliojant.

Arba sustabdom šliaužiantį perversmą ir einam garbingai į Seimo rinkimus, arba — tęskite perversmą be manęs.

NEJUDA KARIUOMENĖS ATITRAUKIMO REIKALAI

Lietuvos valstybinė delegacija pasitarimams su Rusija dėl buvusios SSSR kariuomenės išvedimo iš Lietuvos teritorijos gegužės 28 d. pranešė, kad reikalai juda vėžio žingsniu. Pakartotinės pastangos nustatyti išvedimo planui neatnešė jokių rezultatų.

Manoma, kad trijose Baltijos valstybėse esama apie 120 tūkstančių kariuomenės, kas sudaro žymų skaičių 174,000 kvadratinį km plote su apie 8 milijonais gyventojų.

Valstybinė delegacija susirūpinusi, kad šios kariuomenės tolimesnis buvimas sudaro pavojų valstybei, turint mintyje neatsakingus kariuomenės veiksmus. Armija ir toliau kilnoja savo dalinius ir ginklus be vyriausybės žinios. Taip pat įveda ir naujus dalinius. Delegacija pareiškė apgailestavimą, kad Rusijos Federacija nesilaiko su Lietuva pasirašytos sutarties įsipareigojimų savo kariuomenės atitaukimą pradėti iš Vilniaus 1992 metų vasario mėnesį. Lig šiol atitaukta tik nežymus kontingentas.

— Iš Lietuvos į IX-tąją Išeivijos Tautinių Šokių Šventę žada atvykti "Vėtrungės" ansamblis iš Klaipėdos, "Vėtrungė" — tai būsimųjų tautinių šokių mokytojų ansamblis, vadovaujamas Genovaitės Juknevičienės. Šie būsimieji mokytojai — studentai tikisi ne tik dalyvauti šventėje, bet ir pasidalinti mokymo metodais. Jie žada Amerikoje būti jau birželio pabaigoje.

Lietuvos policijos parado Vilniuje 1992 m. gegužės 9 d. keletas dalyvių. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

IŠ KELIONĖS TIK ASILAS NEGRĮŽTA ARKLIU
III
Tautų Apaštalo Pauliaus pėdsakai Graikijoje
ANTANAS RUBŠYS
Manhattan College **50**

Kaimelio viešbutis didžiuojasi vardu "Orea Eleni" — "Viešbutis pas gražiąją Eleną".

— Jame, — aiškina gidė, — gyveno archeologas Heinrich Schliemann — Trojos ir Mikėnų tyrinėtojas.

Gidė spėja kelionės bendrus supažindinti su vienu kitu padavimu apie Mikėnus. Pasak graikų tautosakos, miestą įkūrė Persėjas. Tačiau Mikėnus padarė garsius mikėniečiai ir jų įnašas į graikų kultūrą bei civilizaciją.

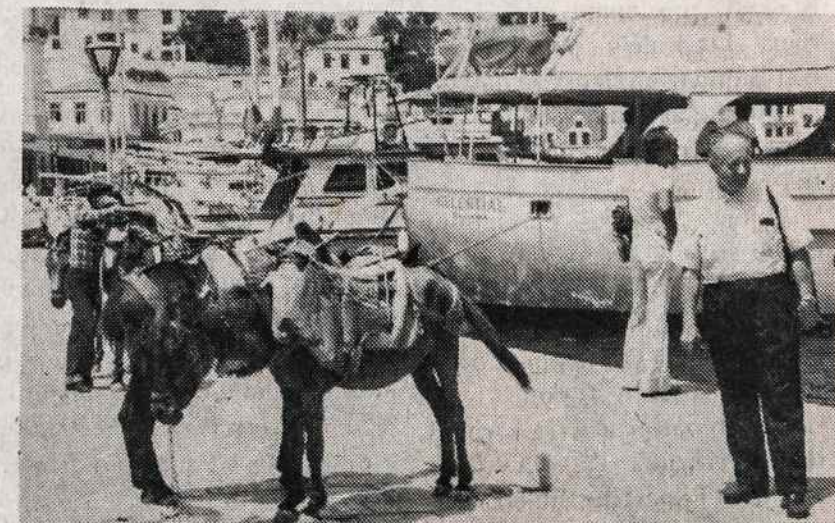
— Ar prisimenate Eschilo Oresteia? — užklausia. Pakilo keliolika rankų.

— Eisim pagerbti Agamemnono, Klytemnestros, Oresto, Elektros... — juokdamasi, pakviečia gidė. Autobusas kaip tik sustoja prie pastato su užrašu "Xenia" — Turistų užėja.

Liūtų vartai

Mikėnų akropolį supa mil-

žiniškų akmenų siena. Akmenys tokie masyvūs, kad išmintingi archeologai sienas "priskiria" Ciklopams, vienaakiams — milžinams. Dulketas keliukas palengvėle priveda prie jų arčiau. Lankytojų minia. Vieni, lyg upė, teka nuo akropolio, o

Graikijoje keliaujama įvairiomis priemonėmis. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

kiti mus stumte stumia link akropolio vartų.

Mikėnai buvo aptikti tik 1876 m. Vokietis archeologas Henrickas Schliemann, pasitikėdamas Homero mitais, rausėsi Mikėnuose ir aptiko pasakiškus karalių kapų turtus. Vien auksas svėrė 14 kg! Homeras savo Odisejoje (III, 304) ne veltui Mikėnus vadino "aukso Mikėnas". Šiandien ypatingai daug graikų jaunimo. Jie viską nori "taxi, taxi" — "greitai, greitai" nubėgti ir apžiūrėti, jiems svarbu ir ant sienų užlipti.

Į Mikėnų akropolį įeiname pro Liūtų vartus. Mikėnų Liūtų vartai yra pirmasis nuostabus simbolis pradinės graikų

kultūros ir civilizacijos, žydėjusios Graikijos žemyne tarp 1600-1100 m. prieš Kristų.

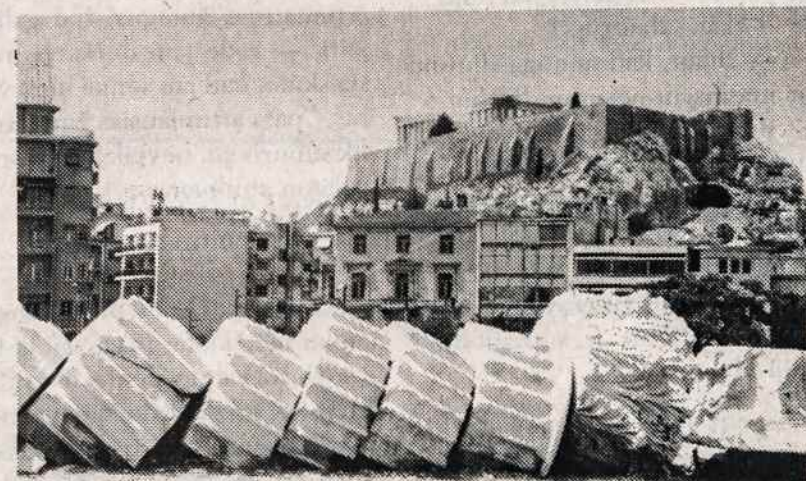
Jį sudaro dvi milžiniškos, maždaug 3.25 m aukščio, tašytų akmenų staktos ir tokio pat dydžio akmeninė durų sgrama. Viršum durų sgramos reljefas, kurį sudaro didžiulis pailgas akmuo, jo viduryje stovinti tarsi įsmeigta akmeninė kolona, ir kolonos šonuose stovintys akmeniniai liūtai. Liūtai jau be galvų. Matyt jų turėta metalo (o gal net paauskuotas!) galvas. Pačios durys buvo medinės.

— Tai Mikėnų miesto-valstybės ženklas, — aiškina gidė.

— Didysis, pailgas akmuo — aukuras, akmeninė kolona — karalius, o liūtai — mikėniečių kariuomenė, — religija, karalius ir kariuomenė sukūrė Mikėnų didybę, — pridėda.

Mikėnų karalių kapai

Liūtų vartai slenksčio neturi. Tai greitai pastebiu, nes akmenų grindinys pernelyg slydis. Kai kurie graikiukai batus nešasi rankose, basi bėginėja. Bijo paslysti. Gidė skubina mus eiti prie karalių kapų. Jie ant mažos akropolio šlaito terasos dešinėje. Kai kurie kelionės bendrai ieško vietos su šešėliu, nes Graikijos saulė ne tik šildo, bet ir svilina. Tik kun. Vladas D. Graikijos saulės nepaiso.

Suizusi korintiško stiliaus kolona. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

Karalių kapų terasa apvali ir aptverta akmenine tvora. Schliemann aptiko penkis kapus 1876-1877 metais, o šeštą kapą metais vėliau aptiko graikas archeologas Stamatakis. Kapai buvo šachtos pobūdžio su devyniolika auksu ir brangakmeniais išpuoštų numirėlių: devyni vyrai, aštuonios moterys ir du vaikai. Schliemannas buvo įsitikinęs, kad jis surado Agamemnono ir Klytemnestros bei šeimos kapus (maždaug iš 1200 m. prieš Kristų). Nūdien, naudojant šiuolaikines datavimo priemones, manoma, kad šie karalių kapai nebuvo vienos šeimos kapai, bet liudija kelias šimtmečiais ankstesnes karalių šeimas.

Beje, visas Mikėnų auksas nūdien yra Atėnų muziejuje. Po-

mirtinė auksu kaukė vis dar tebevadinama Agamemnono kauke.

Kas dar nepavargęs, gali lipti aukščiau...

Gidė stoviniuoja prie karalių kapų aptvaro. Kelionės bendrai domisi mikėniečiais, Trojos karu, Agamemnonu ir Klytemnestra, Orestu ir Elektra. Pastebėjusi, kad kai kurie nubodžiauja, sako:

— Kas dar nepavargęs, gali lipti aukščiau. Ten rasite karalių rūmų pamatus. Be to, ten vėsiau, nes vėjukas pučia. Turite pusvalandį. Grįžkite tiesiai prie autobuso.

(Bus daugiau)

SUKILĖLIS PASAKOJIMAS

Vytautas Volertas

3

-o-

Palikęs burbuliuojančią Stefą, Runta nusukubėjo į ligoninę. Ten jo pareikalavo tos institucijos administracija, kad sutarkytų kai kuriuos buvusios žmonos reikalus. Skirdamas taip rūpestingai viską apgalvojo, taip viską išaiškino tam žiopleliui advokatui, kad manė visą praeitį nubraukęs. Bet vis tiek iki šios dienos liko klūvančių kablukų.

Tiksliai aptariant Runtų praeitį, skyrybų žodžio nereikėtų minėti.

Visko galima prisizvejoti apleistose kūdroje — nusikandintų kačiukų, pūstančių virvagalių, kiaušų virdukių. Visko galima prisiklausyti skyrybose — šūkavimų, barnių, keisčiausių istorijų. Sužinome, kaip besiskiria nelaimingieji, kai dar laimingai kartu gyvena, vienas kitam lupinėjo akis. Nugirstame, kuris lovoje buvo ledas, o kuris šnyptė kaip įkaitinta geležis. (Visi besiskiriantieji apie šią problemą kalba.) Patiriame, kiek daug suvalgydavo ir išgerdavo, kaip neestetiskai vėliau tualete elgdavosi. Taip, ir šitai išgirstame. Viskas mus pasiekia, nes tam yra skyrybos, kad būtų artimi žmonės vienas kitą išnuogintų. O pas Runtus nebuvo nei pikty kalbų, nei komedijų, nei tragedijų. Tad ir tikrų skyrybų nebuvo.

Kai pasveiko po širdies operacijos, vieną gražų vakarą Runta tarė savo mielai žmonai:

— Tiek atsirado sveikatos, kad net pakaušį kelia. Dešimčia metų pajauėjau.

— Matau, kaip nematysiu. Vėl širdis kaip jauno buliuko. Bet Irena vis tiek bus dvylika metų jaunesnė, nors ir tą dešimtmetį, kuriuo jautiesi pajauėjęs, sau nusibrauktum, — žmona žinojo apie Runtos atjaunėjimo žygdarbius.

— Kaip čia Irena pasimaišė? — jis daugiau nustebė, kaip įpyko.

— Man ji nesimaišė. Tau tai kasdien užkliūva. Pyksti ant mergaitės, ar kas, kad automobily taip įniršusiai ją murkdai? Vargšę baudi nuo galvos iki kojų.

— Tau labai rūpi?

— Bijau, kad nenugąsdintum ir nuomariu nesužadintum.

Runta aiškiai suprato, kad gintis jau nevertėjo. Viskas buvo matoma lyg buhalterijos knygoje. Be barnio pasitraukė savo kambarin, o antrą, kaip dera geram reikalų tvarkytojui, davė žmonai aiškius ir suprantamus nurodymus:

— Lik čia ramiai, aš eisiu kitur. Nesirūpink, viskas bus gerai. Išgyvenome trisdešimt dvejus metus, ar neužtenka? Kur neužteks? Per tiek laiko galima vardą ir pavardę užmiršti.

Taip ramiai baigėsi viena Runtų gyvenimo era. Kadangi jie laikėsi nuo žmonių uždarai, nebuvo kam pasiskųsti, partnerio niekšybės išskaičiuojant. Nebuvo kam ir iš pašalies stebėtis. Anksčiau tūnojo paunksmėje ir toliau liko paunksmėje. Aldona dabar tapo istorine — arba klasišine — Runtiene. Naujoji, Irena, oficialiai dar nebuvo jo žmona, tik paprasta Irena, lovos kampininkė be Runtos pavardės. Istorinė Runtienė nei verkė, nei aimanavo. Pirmiausia — šio įvykio ji jau senokai laukė. Antra — prarado labai mažai, o gal net laimėjo. Jonas buvo vidutinio grožio, šiek tiek atsiikšusių skruostų. Nepažįstant galėjai jį laikyti ir sunkvežimio vairuoto-

ju, ir žuvų pirkliu, ir mafijos herojumi, ir paprastu mongolu. Blogiausia, kad neįdomus, niurzgą, nieko malonaus aplink nematęs. Trumpai ir suprantamai kalbant, bulius. Jis tik viena išmanė, kaip sugraibyti pinigų. O tie pinigai patys Runtos ieškodavo ir džiaugdavosi, galėdami prie jo prisiglausti.

Taip Aldonai atrodė jos buvęs vyras, savanaudis, nusibodęs, įkyrėjas tipas. Gyveno su juo, nes Dievo akyse buvo prižadėjusi gyventi. Kai jis pradėjo uostinėti savo tarnautojos, Irenos, pusėn, Aldona nenusiminė. Vairkai išaugę, kažkokiais jo išskaičiavimais namas pirktas tik jos vardu, kitas turtas — vyro ir žmonos nuosavybė. Kodėl jis Irenai atrodė vertas dėmesio? Gal ji kūrėsi ne žmogaus, bet kišenės vaizdą? Jauna, tik truputį vyresnė už jų vaikus, graščiai nusimaitinusi, ji galėjo mesti tinklą ant savo amžiaus briedžiukų. Tiesa, Irenos plaštakos ir pėdos buvo neproporcingai didelės, tarsi profesionalo krepšinininko. Gal todėl bailesni vyriškai vengė komplikacijų, jei ateityt tektų rimtesniais žodžiais su ja kalbėti. O Jonas Runta šio defekto arba nematė, arba dėl jo nesisielojo. Tačiau jis gerai matė siaurose kelnėse išpampusius iškilimus bei giliai įsivežusius griovelius. Šis reljefo žemėlapis žemiau Irenos pusiaujo tapo Runtos interesų zona, lyg Persų įlanka amerikiečiams. Be to, Irena nežinojo dešimt Dievo įsakymų ir nedėvėjo staničėlių. Kaip Dievas davė, taip ir virpėjo be jokių sudrausminimų. Reikėjo tik linksmiau nusikvatoti ar sparčiau žengti, kad subanguotų visas jos grožio lūnas.

Jonas Runta Aldonos, pirmosios žmonos, nenusikraudė nei finansiškai, nei emociškai. Priekabių neieškojo, užuojautos ir gailėsčio, kurie taip pat įkyri, nerodė. bet štai žioplumas — ji liko neišbraukta iš jo draudos dokumentų! Todėl Runta dabar turėjo lankytis ligoninėje, rodyti popiergalius ir žadėtis, kad padengs Aldonos Runtienės sąskaitas, nors ji buvo jau tik istorinė Runtienė, o gal visai greitai ir neegzistuosianti Runtienė. Mat atrodė, kad Aldonos laikrodžiai greitai gali cinktelėti paskutinį kartą.

— Labai rimta moters padėtis, neužtrukite, — rūšiu veidu dėstė medicinos sesuo, Runtai pasirodžius kritiškų ligonių skyriuje. — Esate jos vyras, pats artimiausias žmogus, tad galite jėiti, — rodė jam duris. Jis nesiaiškinio, kad jau seniai nėra vyras, "pats artimiausias žmogus", tik suburbėjo, beveik jėga sesers palaton stumiamas:

— Suprantu, suprantu.

Aldona gulėjo ant pilvo nuoga, nieku neužklota, ir garsiai dejuo. Galva kabėjo per lovos kraštą virš kažkokio indo, iš burnos varvėjo tąsus skystis. Visai ne reagavo. Runtai jėjus, tik staiga ją sudrebino toks gilus kosulys, jog visas kūnas net pašoko nuo lovos.

Runta išspruko koridorium, nušokavo laiptais žemyn, išbėgo skubiai laukan, baisaus įspūdžio slegiamas. Buvo tikras, kad Aldona ilgai neištvers. Ją baigė smaugti plaučius užpylęs vanduo.

Kokia mizerija... Aldona visada laikėsi iškilmingai, net sunkiausiais atvejais neišsileisdavo ir nesudribdavo, dabar gulėjo nelaimėje vieniša lyg nusiviestas skuduras, nepajėgiantis nuo pašalinių akių užslėpti savo menkystės. Žmogus apsinuogina ne drabužius nusimetęs, bet savo beviltiškumą atidengęs.

O ji anksčiau buvo žalių akių, šviesių plaukų, stinos kojų graži moteris. (Bus daugiau)

ASF: DU VEIKALAI – DU SKIRTINGI PASAULIAI

ALFONSAS NAKAS

Gegužės 16 d. vėl lankėme Alabamos Šekspyro festivalį (ASF) pietiniame Alabamos pakrašty, Montgomery mieste. Turtingo, įvairaus 20-to sezono pats įkarštis. Iš devynių, pamainomis tebevaidinami šeši veikalai, tarp jų trys Šekspyro. Nuo Šekspyro nutarėm truputį pailsėti. Pasirinkome du visiškai skirtingus veikalus iš skirtingų pasaulių. Čia jų įspūdžiai.

Shadowlands

Didelės meilės tikrovinė drama. Autorius — William Nicholson. Pagrindinis veikėjas — anglų rašytojas ir filosofas C. S. Lewis (1898-1963). Jo didžioji meilė — Amerikos žydė, poetė Joy Davidman (moteris, spėju, irgi ne fiktyvi, tik pakeista pavarde). Veikiama garsiajame Anglijos Oxforde, 1950-jų dešimtmety. Tarp devynių veikėjų trys C. S. Lewis draugai — intelektualai, vienas draugas kunigas, mažametis poetės sūnus, gydytojas, slaugė.

Ką reiškia sąvoka shadowlands? Žodynams nepadedant, gal verstis į slėpiningi pasauliai? Gal miglynai? Dar kaip? Žodį pagrindinis veikėjas keliskart mini, filosofuodamas apie dievybę, religiją, moralę, būtį.

Bet žiūrovai ne filosofai, ne teologai, jie — studentai, valdininkai, pensininkai. Patys normaliausi žmonės. Klausumėt, ar nebuvo nuobodu? Atsakymas: anaipatol, anaipatol! Tai gilūs, tai kandūs iki sarkazmo pokalbiai buvo taip ryškūs, vaizdūs, kad didumą visokia publika perkandė.

Epizodų slinktį kontroliavo scenos užtėmymai. Čia viengungis Lewis (jau 50-metį peržengęs!) susipažįsta su lygiai intelektualia poete. Vėl susitinka už mėnesių ar metų. Adoracija. Meilė. Jos skyrybos su vyru. Delsimas su juo tuoktis dėl religinių įsitikinimų. Liga. Sutuoktė mirties patale. Jo vienvė su jos sūneliu.

Retai pasitaiko, kad spektaklio publika čia šniukšėdama ašaras brauktų, čia sprogtų kvatojimo bangom. Kaip tik šiame spektakly taip buvo.

Nuo pirmojo filosofiško monologo iki gaudžios pabaigos publika pavėgė rašytoją C. S. Lewis vaidinęs Roger Forbes. Pats anglas, išsimokslinęs, sukūręs šimtus rolių pasaulio scenose, šiame vaidmeny buvo nepaminomas. Poetė Joy Davidman vaidinusi irgi didelio garso aktorė Alison Edwards, taip pat keli kiti scenos didžiūnai spektaklyje buvo tik geri Roger Forbes talkininkai. Tiesa, daug publikos simpatijų pelnė Adam Jackson (poetės sūnus Douglas), gal 10-ies metų berniukas. Stebino jo mokėjimas susikaupti motinai mirštant ir mirus, aplamai laikysena ir pantomina, tik jo balselis trumpuose monologuose buvo silpnas. Kai spektaklio gale paskutinis atėjo nusilenkti Roger Forbes, pašokusi ant kojų publika jam ilgai plojo.

Veikalas repertuare liks iki liepos 11. Visiems, kas gali, patariu jį pamatyti!

Ginklai ir vyras

Originale *Arms and the Man* yra viena šmaikščiausių ir dažniausiai vaidinamų George Bernard Shaw komedijų. Prieš dešimtmetį mačiau jos briliantinį pastatymą Stratforde, prieš keletis metus — prastai pastatytą Floridoje. ASF pastatymas, Stephen Hollis režisuotas, daugiau panašėjo į stratfordinį.

Fabuloje bulgarų-serbų karas 1885-1886 metais ir turtingos

bulgarų šeimos nuotyčiai to karo fone. Samdyto serbų kapitono šveicaro Bluntschli lūpomis prieš visus karus nusistatęs dramaturgas išsako savo credo. Šalia Bluntschli sustato tris bulgarų majorus, kurių vienas kvailas, du nevykėliai. Ypač sušaržuojamas jaunas majoras Sergijus Saranoff, majoro Petkoff dukters Rainos sužadėtinis. Jis — bailyš, pasipūtėlis, hipokritas, nuo Rainos lūpų bučinio neatvėses įmąs į glėbį tarnaitę Louką. Negeresnės esama nė serbų kariuomenės: pats Bluntschli šovinėje nešiojās ne kulkas, o saldinius, o medalius gaunās už kiekvieną pabėgimą iš mūšio lauko...

Pagrindinis "teigiamas" veikėjas, aišku, buvo G. B. Shaw favoritas — Bluntschli. Jį gerai suvaidino Greg Thornton. Tik be reikalo taip suskubėjo Saranoffui iškloti apie iš tėvo paveldėtus turtus bei savo pranašumus, kai buvo kalbama, kam turi tekti Raina. Tie duomenys, išpyškinti per pusminutį, galėjo ir turėjo keleriopai užtrukti.

Rainos vaidmenį Susanne Irving atliko tiksliai, pamainomis vaidindama tai naivią, tai gudragalvę. Kelly McShain (Louka) mokėjo ant piršto vynioti abu partnerius. John Preston (maj. Saranoff) — režisūros tūzas neišrankiai publikai juokinti. Jo paradinė uniforma, išpūsta krū-

Suzanne Irving ir Greg Thornton ASF spektaklyje "Arms and the Man". Nuotr. Scarsbrook/ASF

tinė, klouniškos grimasos ir gestai nebuvo didelio aktoriško išprusimo įrodymais, o tik gera priemonė nerūpestingai publikai juokinti. Pažymėtina, kad Roger Forbes, *Shadowlands* herojus, majoro Petkoff vaidmeny buvo tik geras viso kolektyvo narys, bet nebe toks, kuriam publika sustojusi plotų.

Pagyrimo verta Susan Tsu, paruošusi gražias uniformas, moterų kostiumus ir iš fronto pabėgusio Bluntschli skarmalus. Bet didžiausio komplimento prašosi scenovaizdžio sukūrėjas Charles Caldwell. Pirmam veiksmui jis ištaigingai apstatė Rainos miegamąjį, antram — įrengė Petkoff sodybos kiemą, trečias — darbo kambarį, ar saloną.

Gaila, reportaže nebeturiu vietos detalėms aprašinėti, nes visko buvo daug ir visi daiktai bei pastatai labai įdomūs. Tris spektaklio veiksmus skyrė dvi pertraukos. Abiem atvejais, su-

Roger Forbes ir Adam Jackson ASF spektaklyje "Shadowlands". Nuotr. Scarsbrook/ASF

puolę keli tarnautojai, per 15 minučių alei daiktėlį pakeitė. Buvo smagu, kad tarp jų vikriai darbovos ir lietuviškos motinos dukterė, teatro studentė Lisa Blanco...

AMBASADOS POSŪKIS Į KULTŪRINĘ SRITĮ

Neseniai viena proga Lietuvos ambasadorius Washingtono Stasys Lozoraitis yra viešai pareiškęs: "Aš labai norėčiau, kad kultūrinė tradicija būtų tęsiama, kad nebūtų ambasada tik kaip politinis centras koks nors, bet taip pat būtų motoras įvairių kultūrinių parengimų. Ypač šiuo metu, kad neatrodytų, jog mes esame visi susikongitavę į politiką. Kas, aišku, irgi savo keliu labai gerai, bet vis tik, šalia to, žmogaus dvasia reikalauja kažko kito".

Šiais metais JAV LB Kultūros Taryba, gal ir atkreipusi savo dėmesį į čia cituojamą ar kitus Lietuvos ambasadoriaus pareiškimus, nutarė įvykstančią Premijų šventę sujungti su Lietuvos ambasados vedamu vėjumi jai išlaikyti.

Kai gegužės 21 d. nuvykau į ambasadą pasikalbėti su jos štabo narėmis vajų reikalu Žiba Jurėnaitė-Kelley, kilusia iš Chicago, ir rašytojo Antano bei buvusios žymios Lietuvos krepšinininkės Joanos Vaičiulaičių dukra Danute Nourse, kuri gyvena New Yorke, bet dažnai atvažiuoja į Washingtoną ambasadaį patalkinti, gerai žinojau, jog šis straipsnis prieš premijų įteikimo šventę New Yorke jau nebetilps į savitraščio puslapius.

Tačiau aplamai įdomu buvo pasikalbėti apie įvairiuose miestuose vedamus vajus ambasadaį išlaikyti, primenant ambasadoriaus Lozoraitio pareiškimus, kad Lietuvos vyriausybė dar kokius metus ar daugiau finansiškai nepajėgs savo ambasadų išlaikyti.

Abiejų minėtų pareigūnių darbo sritis yra santykiai su visuomene. Tad ant Žibos pečių gula vajaus Chicagoje suorganizuojamas bei jo pasisekimas, o ant Danutės — New Yorke.

Danutėi rūpesčiai šį kartą iš dalies atkrito, kai JAV LB Kultūros Taryba pasiūlė Lietuvos ambasadaį Washingtono kurtu suruošti Premijų šventę, jai atiduodant daugiau, nei pusę gauto pelno.

Kultūros Taryba, prisiėmusi organizacinį darbą, programai sudaryti pakvietė jau seniau iš Lietuvos atvykusį dabartinį Kultūros Tarybos narį, artimą Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko V. Landsbergio bičiulį kompozitorių Harį Perlsteiną, kad šis pagalvotų apie šventės programą. Jis savo keliu tai padaryti patikėjo savo pažįstamai solistei ir muzikos pedagogai Lionei Jodytei-Matthews. Kuo ši šventė išsiskyrė iš praeityje buvusių, jau žino ir turi savo nuomonę joje dalyvavusieji.

Kodėl Premijų šventė šiemet buvo kitaip organizuojama, išeinant iš lietuviško kiemo, Vaičiulaitė taip paaiškino: "Kultūros Taryba norėjo šiemet padaryti ką nors skirtingo, naujo, išplėsti Lietuvos dabartinius svarbius reikalus plačiau, eiti į amerikiečių visuomenę, pritraukti naujus žmones Lietuvai padėti. Ne tuos pačius lietuvius, kurie jau 50 metų aukoja savo pinigus, darbą bei pastangas".

Kokia suma pinigų iš šio renginio atiteks ambasadaį, šiuo metu dar nežinoma. Kai Danutė paklausia, ar New Yorke lietuviams nėra svarbiau išlaikyti Lietuvos ambasadą Jungtinėse Tautose ir ypač Lietuvos konsulatą New Yorke, man pašnekovė atsakė, kad "jei ambasadorius Lozoraitis panorės jiems dalį pinigų duoti, tai ir nusiųs. Tas klausimas ne mano žinioje".

Žiba ir Danutė į ambasados štabą vajų organizavimui pareigoms įsijungė pernai liepos mėn. Nuo to laiko iki dabar Lietuvos ambasadaį Washingtono išlaikyti 1500 pavienių lietuvių ir organizacijų jau suaukojo \$200,000. Į šią sumą įskaitant ir Tautos Fondą, kuris jau atsiuntė \$86,000 iš pažadėtos \$100,000 sumos.

Daug tikimasi iš birželio 5 d. įvykiančio priėmimo Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje. Į jį, kaip ir New Yor-

ke, vyks pats ambasadorius Lozoraitis su žmona, ir kur pakviesta apie 800 lietuvių ir amerikiečių, už įėjimą aukojant nemažiau 100 dol. Antrątiok per priėmimą ambasadaį paremti surinktos sumos Chicagoje pasižadėjo paaukoti vienas stambus radaras, kurio pavardė bus viešai paskelbta vėliau.

Baigiant šį susitikimą, abi ambasados pareigūnės pastebėjo, kad netrukus kompiuterio pagalba bus iširta, kiek procentualiai prie vajaus pasisekimo prisidėjo reklamos tiek "Drauge", tiek "Darbininke", tiek dar vienam kitam iševijoj laikraštyje. Todėl šį straipsnį, nors ir pavėluotai, siunčiu daugiau rytiniam JAV pakraštyje gyvenančių lietuvių skaitomam savaitraščiui "Darbininkui".

Vl. Ramojus

Žemaičių Kalvarijoje yra įkurtas poeto Vytauto Mačernio muziejus. Ši skulptūrinė lenta pastatyta prie muziejaus įėjimo. Birželio 6 yra jo gimtadienis. Jis gimė 1921 m. birželio 6 d. Šarnelės kaime, Žemaičių Kalvarijoje.

NAMUOS, KUR PILNA MENO

Pas rašytoją Alę Rūtą ir jos vyrą architektą – dailininką Edmundą Arbą

Santa Monica ir Los Angeles dalijasi tomis pačiomis gatvėmis ir sodais, kalneliais ir aikštėmis. Reti svečiai taip ir nenutuokia, kur jie yra: ar Los Angelė, ar Santa Monicoje. Vienur ir kitur gyvena nemažai bičiulių, draugų. Visų nespėji aplankyti. Su stoji ten, kur jungia praeities iškarpa, jaunystės dienų prisiminimai, mokyklos suolas

Alės Rūtos kūryba

Santa Monicoje vienoje į kalniuką kylančioje gatvėje yra namas, kuris dėmesį patraukia savo forma. Taip ir jauti, kad čia gyvenama architektė. Taip ir yra: tai rašytojos Alės Rūtos ir architekto Edmundo Arbo namai.

Abu pažįstami dar iš Vilniaus laikų. Su Ale Nakaitė tada drauge studijavome lituanistiką universitete, o Edmundas švytravo mieste, bene jau dirbdamas kaip architektas. Visada su šypsena, elegantiškas ir mandagus.

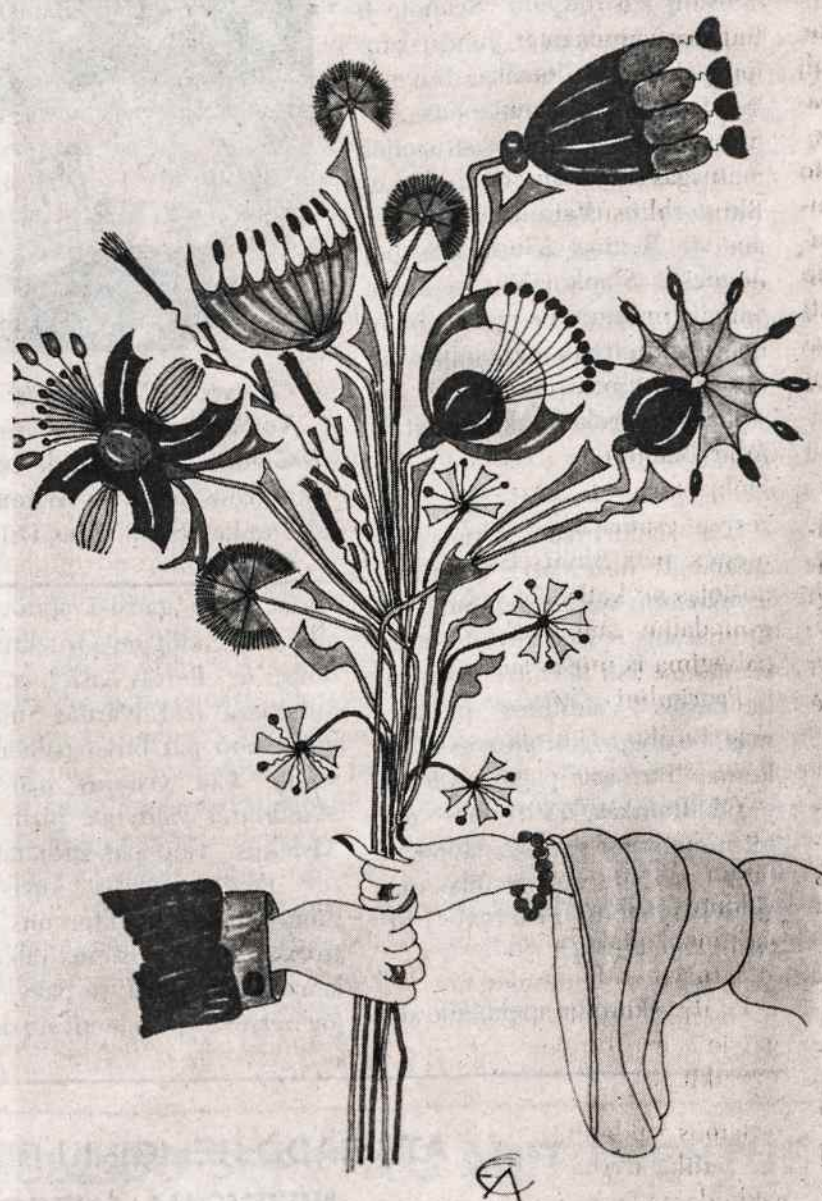
Rašytoja Alė yra aukštaitė, visada kukli, rimta, nes ji buvo mokytoja. Profesija jai davė savo bruožus — išryškino dvasinį kilnumą. Stebėsi jos darbštumu. Save taip sudrausmina, kad suranda laiko kūrybai. Jau išleista jos raštų tomų. Beveik kasmet pasirodo vis nauja knyga.

Bet ji nemėgsta kalbėti apie savo kūrybos procesą, ką rašo, ką planuoja, kaip rašo. Kartą yra sakiusi, kad pirmoji redakcija parašoma pieštuku. Tai gana sunki technika — reikia daug pieštukų pasidrožti iš anksto. Be to, rašant pieštuku, greit pavargsta ranka. Bet Alė — atlaiko.

Jos darbo kambarys erdvas. Kambario gale knygų lentyna. Ji tartum koks ornamentas puošia pačią rašytoją, suteikia iškilmingumo bei rimties. Čia knygos, knygos — kūrybos pasaulis.

Rašomasis stalas pastatytas prieš kambario erdvę. Ne atremtas ar priglaustas prie sienos, prie knygų lentynos. Tai reikiama, kad rašytojos žvilgsniui reikiama erdvė, kad ji galėtų įsivaizduoti savo herojus, jų aplinką, judesius, dialogus

Kambarys yra kaip meno galerija. Jiedu abu mėgsta meną, tai ir turi sutelkę daug originalių paveikslų. Rašytojos Alės dėdė buvo žymus dailininkas akvarelistas Kajetona Šklėrius. Turi ir jo paveikslų. Adalbertas Staneika buvo artimas bičiulis, nutapęs jų portretus.

“Dėkingos rankos”. Tušas-spalvota grafika. Edmundo Arbo.

Kaip paprastai — rašytojų namuose gyvena daug knygų. Jos išdėstytos laiptų, laiptelių erdvėse, užsisukimuose. Dar ir paveikslų drauge surasi. Jų dukra Rasa yra dailininkė. Ir jos darbai papildo šią galeriją.

Architektas ir dailininkas

Alė Rūtą kaip rašytoją pažįstame iš jos gausios kūrybos. Žinome, kad jos vyras Edmundas Arbas yra architektas. Rečiau kas žino, kad jis ir dailininkas.

Jo darbo kambaryje stalai apkrauti brėžiniais, o sienos apkabinėtos jo sukurtais paveikslais. Ir valgomosios sienos papuoštos jo paveikslais.

Spaudoje matėme jo grafikos darbus — piešinius, savotiškus artimųjų draugų portretus. Piešiniai atlikti tušu, įvesti žmonės ir didelė aplinka. Žmonės stilizuojami, įvedant “ziogo” stilių — jų kojos kaip žiogų, kaip kokie šiaudai. Traktuojama su humoru, su primity-

viu braižu. Kažkur vyksta pasaulis — didelis ir drauge trapus, groteskiškas, kažkas veikia ir išreiškia vieną bendrą idėją.

Grafikos darbai dažnai nuspalvinami akvarelės dažais. Jie nedidelio formato. Pereidamas į didesni formatą, jau naudoja aliejinis dažus. Vieni paveikslai sukurti tuo pačiu grafiniu stiliumi, kiti jau suorganizuojami lyg kokie dekoratyvūs plakatai. Spalvos dedamos plokščiai, be detalių, apibendrinant. Ir šioje tapyboje vyrauja idėjinis pradai.

Jo kūriniai atlikti švairiai, suliniuoti, surikiuoti. Tai architekto tapyba, kuri visuomenėje yra optimistiška, draugiška ir patraukli.

Vienas iš didžiausių ir įdomiausių kūrinių yra “Havajų egzotika”, aliejus drobėje. Čia įvesta ir gelės ir įvairūs žvėreliai, sustilizuoti, kartais net sukarkatūrinti, bet jie visuomenėje sudaro Havajų turtingos gamtos įspūdį.

Kitas darbas irgi patraukia

“Havajų egzotika” — aliejus ant drobės 30”x 36”. Edmundo Arbo.

dėmesį — tai “Dėkingos rankos”. Elegantiškas piešinys, vyro ir moters rankos laiko bendrą gėlių puokštę, kurios žiedai jau stilizuojami, nuvedami į fantazijos pasaulį.

Visi šie paveikslai praturtina namus, pripildo juos minčių ir jausmų. Stebi juos ir mąstai, ir džiaugies.

Prie durų kažkas paskambino. Alė nubėgo atidaryti ir tuoj pranešė:

— Staigmena, atėjo pažįstami kaimynai.

Ak, tai buvo tikrai staigmena. Atėjo dailininkai Ona ir Mykolas Paškevičiai, labai geri pažįstami, bičiuliai, kadaise gyvenę New Yorke, čia atsikėlę prieš kokią dešimtį ar daugiau metų. Ir atnešė naują klegesį, naujus prisiminimus ir kvietimą aplankyti jų namus ir jų sukurtus paveikslus. Apie tai jau kitą kartą. (p.j.)

ĮSTEIGTA LIETUVOS BIBLINĖ DRAUGIJA

Sausio 17 d. Vilniuje, Kultūros ir švietimo ministerijos salėje, įvyko Lietuvos Biblinės draugijos steigiamasis susirinkimas. Jį pasveikino Lietuvos Kultūros ir švietimo ministras Darius Kuolys, Lietuvos vyriausybės atstovas Kęstutis Šilinskas. Sveikinimuose buvo priminta, kad Lietuvos vyriausybė jaučia žalą, kurią padarė ankstesnės sovietinės vyriausybės Lietuvoje, persekiodamos religiją ir draugdamas ne tik Bažnyčios plėtotę, bet ir Šventojo Rašto leidybą ir platinimą. Todėl, priminė Kęstutis Šilinskas, Lietuvos vyriausybė pasiryžusi padėti tą skolą atitaisyti ir padėti Lietuvos žmonėms susipažinti su krikščionybės dvasingumo turtais.

dentas vyskupas Ablondi.

Jis pabrėžė, kad šis įvykis yra ypatingas ne tik Lietuvos gyvenime, bet ir visos pasaulio Biblinių draugijų šeimos gyvenime. Latvija ir Estija jau turi savo Biblines draugijas. Lietuvos, kaip katalikiško ir labai drąsaus politiniu požiūriu krašto, Biblinės draugijos įsikūrimas yra tikrai džiaugsmingas įvykis visiems Šventojo Rašto mylėtojams.

Biblijos draugijos prezidentu išrinktas kun. Vaclovas Aliulis. Viceprezidentu — sekmininkas Rimantas Kupstys, Lietuvos katalikų direktorių taryboje atstovauja kun. Domininkas Valentis, “Naujojo Židinio” redaktorius Petras Kimbrys.

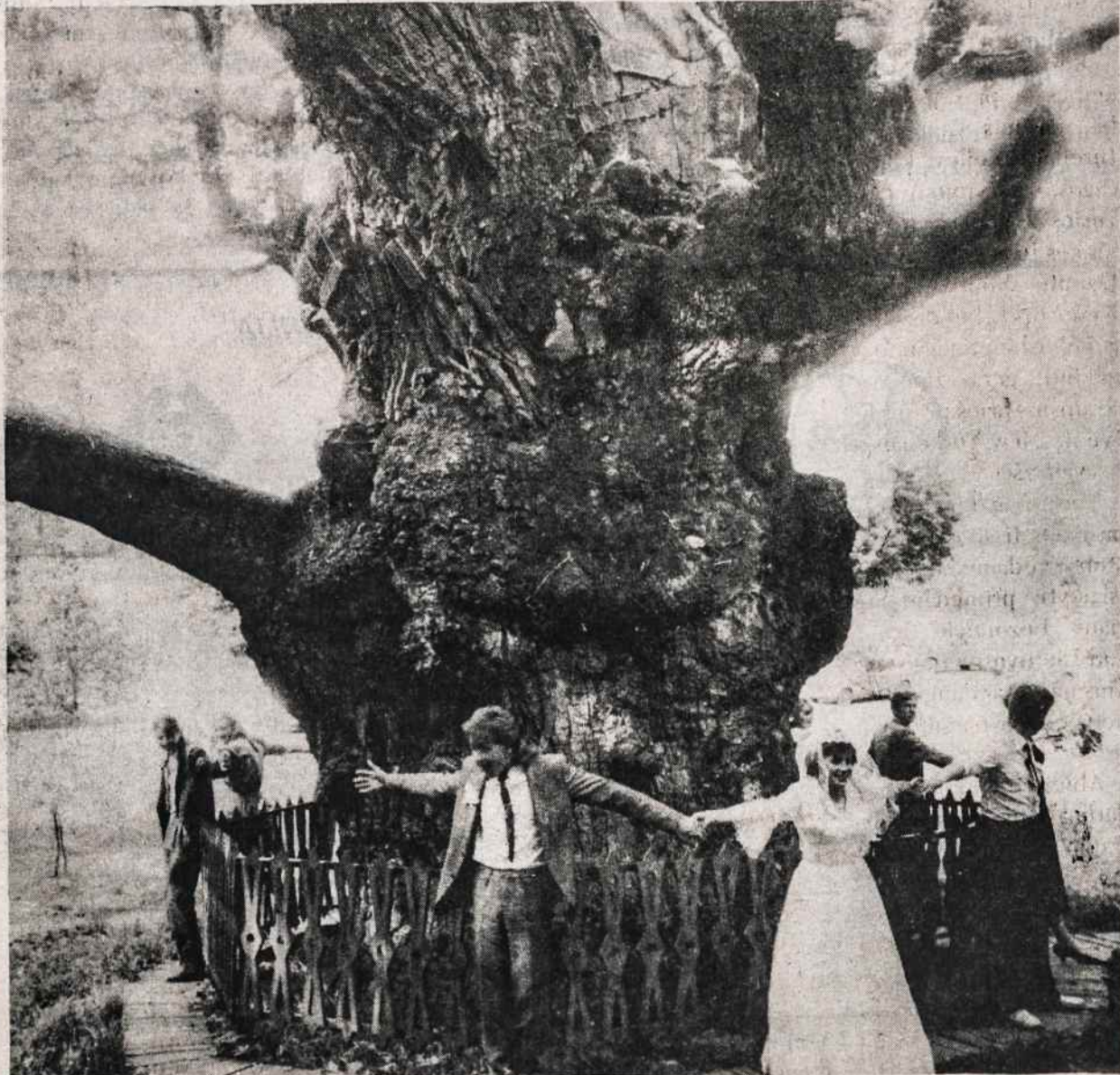
V. A.

PAŠTO ŽENKLAS

Pašto ženklas yra vienas iš naudingiausių 19-to šimtmečio “išradimų”. Dabar net negalima įsivaizduoti, kaip būtų galima be jo apsieiti. Pašto ženklas “išrastas” brito Sir Rowland Hill. Pirmas pašto ženklas — juodas vieno peno vertės su karalienės Viktorijos atvaizdu — pasirodė 1840 m. gegužės 1 d. Filatelistų tarpe jis žinomas kaip “Penny Black”. Atspausdinta 68,158,080 ženklių, bet ligi šių dienų jų išliko labai mažai. Pirmieji ženklai buvo neperforuoti ir juos žirkleimis iškirpinėjo iš lakštų. Tik po 14 metų sugalvojo perforuoti ir tuo reikalą palengvinti.

Kitos valstybės neskubėjo sekti Britų pašto pavyzdžiu. JAV pašto ženklus įvedė 1847 m., Prancūzija ir Vokietija (Bavarija) 1849 m. ir t.t.

Didžiausias pašto ženklas (16 x 11 cm) išleistas Marshall Islands respublikoje. (Tai 1259 sąnelių sąlynas Pacifiko vandenyne. Gyventojų skaičius 37 tūkstančiai.)

Garsusis Stelmuzės ąžuolas, kurio amžius siekia 1500 metų. Tapo vestuvių tradicija, kad jaunavedžiai su savo palyda ateina prie ąžuolo ir stengiasi ąžuolą apkabinti. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

IŠ VISUR

— Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės seimas šiais metais įvyks Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų rekolekcijų namuose, Putnam, CT, rugsėjo 15-16 dienomis.

— Second City komedijos teatro grupė sutiko atlikti programą Lietuvių Centre, Lemont, IL, birželio 27 d. Tarptautinio teatro festivalio Vilniuje rengimui paremti.

— Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas birželio 30 — liepos 4 dienomis įvyks Lietuvių Centre, Lemont, IL.

— Išeivijos lietuvių kunigams rekolekcijos šiemet ruošiamos liepos 8-10 dienomis Kauno kunigų seminarijoje drauge su Lietuvos kunigais. Į rekolekcijas išseivijos kunigus kviečia kardinolas V. Sladkevičius ir seminarijos rektorius kun. Alg. Baniūkis.

— Lietuvos Vyčių 79-tasis metinis seimas įvyks liepos 16-19 dienomis Allentown, PA, Hilton viešbutyje.

— 39-ąją lietuviškų studijų savaitę nutartą rengti rugpjūčio 16-23 dienomis Austrijoje, Tirolyje — Berwange, netoli Vokietijos sienos.

— Kun. Jonas Kuzinskas, Švč. M. Marijos Gimimo lietuvių parapijos klebonas, Marquette Parke, Chicagoje, gegužės 1 d. atšventė kunigystės 40 metų sukaktį.

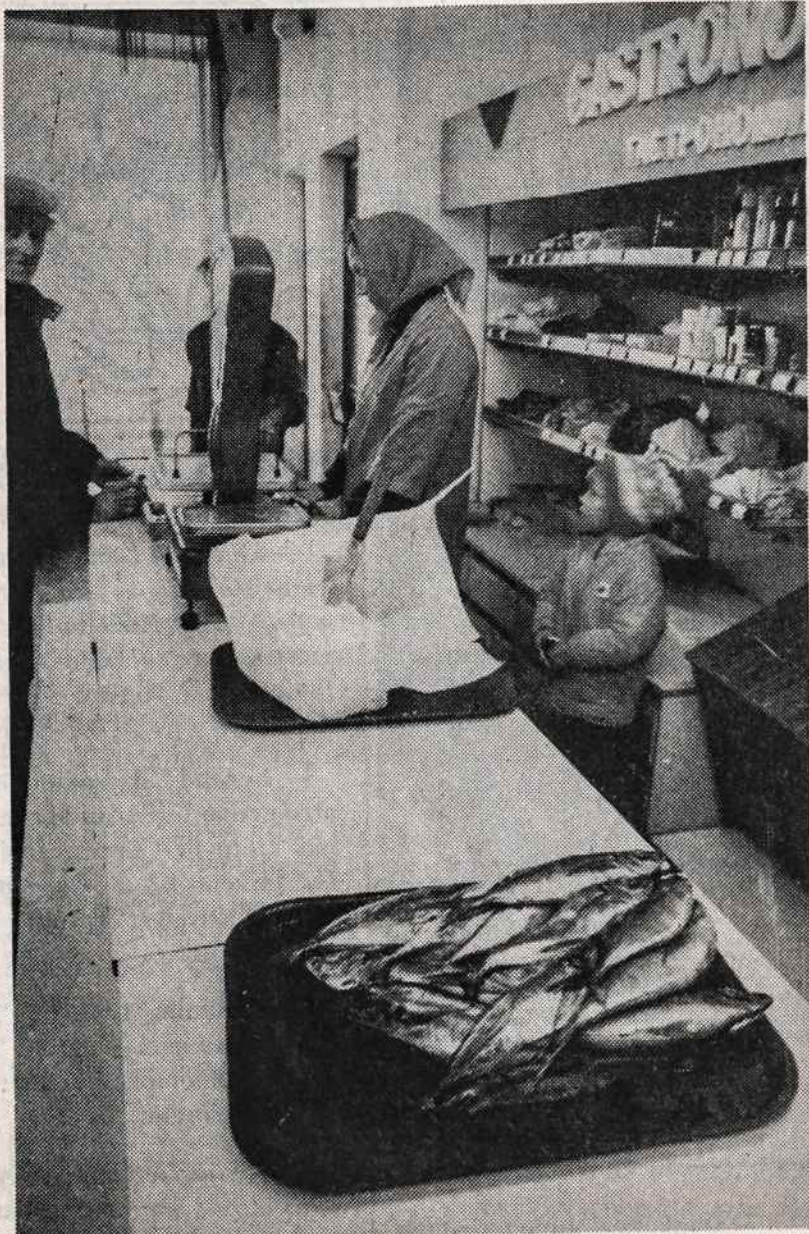
— Lietuvių Tautinių Šokių šventės choras repetuoja birželio mėnesį. Choras bus reikalingas šešiams šokiams. Muzikai ir chorams vadovauja Dainavos ansamblio dirigentas Darius Polikaitis.

— JAV LB Baltimorės apylinkė per savo išdininą Juozą Saurusaitį, įvertindama “Darbininko” lietuvišką informaciją, atsiuntė laikraščiu stiprinti \$25 auką. Nuoširdžiai dėkojame.

— Chicagos miesto mėras Richard Daley, atsivėlgdamas į Lietuvos atgautą nepriklausomybę, į tai, kad Chicagoje gyvena didžiausias skaičius lietuvių išseivijoje, kad Šokių šventėje dalyvaus per 2000 šokėjų iš viso pasaulio, kad ši džiaugsmo šventė yra tą patį savaitgalį, kaip Amerikos nepriklausomybės šventė, skelbia 1992 m. liepos 2-ąją lietuvių diena Chicagoje.

— Tautinių Šokių šventėje iš Chicagos ir jos apylinkių dalyvaus 10 šokių grupių — Gija, Grandis, Lėtūnas, Lietuvos Vyčiai, Perkūnas, Pro-Patria, Spindulys, Vijąnas, Viltis, Vytytis. Taip pat dalyvaus Dariaus-Girėno Lit. mokykla, Kr. Doneičio mokykla, Lemonto Maironio Lit. mokykla ir Marquette Parko Lit. mokykla. Mokytojų ir vadovų pagerbimas bus liepos 4 d. Jaunimo Centro kavinėje.

— Nauji Darbininko skaitytojai: R. K. Petrauskas, Webster, NY; Edmundas Trečiokas, Riviera Beach, FL. Užsakė Darbininką kitiems: J. Kiaušas, Harrison, NJ užsakė Rūtai Hoffa, Windsor Locks, NJ. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Darbininko metinė prenumerata 20 dol.

Vilniaus priemiestyje Šešuoliuose kaimo krautuvė. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

NEEILINĖ PREMJERA CHICAGOS SCENOJE

Ilgai lauktas Chicagos "Vaidilutės" teatro Petro Vaičiūno komedijos "Patriotai" pastatymas jau praeityje. Gegužės 17 d. Chicagos Jaunimo Centro scenoje išvydome neeilinę premjerą, kuri, galima sakyti, užbūrė gausią publiką (dalyvavo 400 su viršum žiūrovų).

Atrodo, kad šis buvo pats stipriausias "Vaidilutės" kolektyvo pastatymas, nors ir du praeityje vykusieji: Mykolaičio Putino "Daktaras Garvydas" ir Keturakio "Amerika pirtyje" taip pat buvo aukšto lygio. Šį kartą režisieriaus Povilo Gaidžio asmenyje turėtas neeilinis scenos vilkas, kurio sugebėjimai ir griežta ranka iš daugumoje mėgėjų vaidintojų išspaudė daugiau, negu buvo galima laukti.

Ryškiausių personažų sukūrė Arūnas Šatkus, vykusiai suvaidinęs Napoleono Šereikos rolę, kuri buvo visais atvejais sudėtinga ir sunki. Nuo jo nė kiek neatšilo Vidas Dumašius vaidinęs Petro Veličkos rolę. Prie jų jungėsi ir profesionali aktorė Laima Šulaitytė (vaidino Šereikos antrosios žmonos Liubos rolę). Šis trejetukas ir suko visą veiksmą, kuris tęsėsi daugiau, negu dvi valandas.

Prie jų gražiai jungėsi tarnaitės rolę vaidinusi Giedrė Griškėnaitė, kuri šį kartą suvaidino

bene geriausiai iš visų savo ankstesnių pasirodymų. Scenoje ji buvo savaiminga ir jautėsi kaip namie. Nekasdieniškas buvo ir Sigitas Gudis (Lebentzonas), kurio sukurtos juokingos situacijos ne vieną prajuokino. Na, dėmesio verti ir "Vaidilutės" debiutantai: Regina Kiudulaitė bei Vladas Stankevičius, kurių indėlis į premjeros visumą buvo svarus. Vieną iš mažesnių rolių turėjusi Aldona Penkienė irgi atidavė nemažą duoklę spektaklio pasisekimui.

Čia išskirtinai norisi pasidžiaugti neseniai iš Lietuvos atvykusiųjų vaidintojų: Šatkaus, Dumašiaus ir Stankevičiaus pastangomis bei akivaizdžia talka, be kurios "Vaidilutės" pastatymas, be abejo, būtų buvęs menkesnis. Pirmasis pagal profesiją yra dailininkas, o kiti du — dar tik studentai ir scenoje naujokai, tačiau nedaug kuo atsiliko nuo anksčiau matytųjų Lietuvos profesionalų aktorių.

Po šio sėkmingo spektaklio ak-

Chicagos "Vaidilutės" artistų kolektyvas, paruošęs P. Vaičiūno "Patriotų" premjerą. Priekyje — Sigitas Gudis, Giedrė Griškėnaitė, rež. Povilas Gaidys, Laima Šulaitytė; antroje eilėje — Arūnas Šatkus, Regina Kiudulaitė, Vladas Stankevičius, Vidas Dumašius, Aldona Pankienė.

toriai buvo gausiai apdovanoti gėlėmis. Gėlių gavo ir teatro vadovai: dr. Petras Kisielius, Ona Šulaitienė ir Edvardas Šulaitis, kurie taip pat buvo pakviesti į sceną. Čia visiems padėjo "Vaidilutės" valdybos pirm. dr. Kisielius. Taip pat žodį tarė ir rež. Povilas Gaidys, kuris irgi jungėsi padėkon aktoriams, teatro vadovams, visiems talkininkams bei publikai. Jis pažymėjo, jog netrukus po 5 mėnesių darbo

Chicagoje grįžta atgal į Klaipėdą, išsiveždamas gerus įspūdžius iš lietuviškosios Chicagos.

Čia dar reikia pridėti ir kitus šios premjeros talkininkus — dail. Sean Griškėniene, šviesų tvarkytoją Vidą Momkutę, muzikinį apipavidalinimą sukūrusi kompoz. Kingsley Day, scenos tvarkytoją Teodorą Dobrovolskį bei kitus, kuriuos visus būtų sunku išvardinti.

E. Tyl.

ATSIRADO RELIGINIŲ RINKINIŲ NEŽINOMA AUTORĖ

Jau bus kokia 20 metų, o gal ir daugiau, kaip iš Lietuvos į Vakarų pateko ranka rašyti religinių eilėraščių rinkiniai. Lietuvoje jie buvo slapta nusirašomi ir skleidžiami, kad saugumas nepažeidytų. Apie kokį viešą paskelbimą negalėjo būti ir kalbos. Vienas rinkinys buvo "Švenčiausios Jėzaus Širdies litanija", o kitas "Marijos litanija".

Eilėraščiai buvo parašyti klasiškos soneto forma, parašyti pajėgiai, vaizdžiai, su pakilia religine nuotaika. Daug kas rašo religinės nuotaikos eilėraščius, bet jie pasilieka lyg kokie pamokslai, be kūrybinės kibirkštės. Čia gi kiekvienas eilėraštinis rodė, kad parašytas gero meistro, gero poeto.

Tai ir paskatino primesti autorystę poetui Mykolaičiui-Putiniui. Prie tų ranka rašytų rinkinių ir buvo prierasas, kad tai esą parašyta Putino-Mykolaičio, nors iš tikrųjų autorius ir nežinomas.

Švenčiausios Jėzaus Širdies litaniją išleido Marijos Nekalto Prasidėjimo seserys Putname.

"Marijos litanija" susilaukė dviejų laidų. Viena buvo išleista Brazilijoje, o kita Australijoje 1979 metais. Šiame leidinyje ir buvo įrašyta, kad tai esą parašyta Putino-Mykolaičio, nors tikras autorius ir nežinomas.

Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, pranciškonų spaustuvs

vedėjas, yra gavęs vieną tokį ranka perrašytą "Marijos litanijos" egzempliorių. Perrašant įšvelina klaidos, pakeičia žodžius. Todėl "Marijos litanijos" tekstai, palyginus vieną su kitu, šiek tiek skiriasi.

Kanadoje 1979 metais išleido stambų rinkinį — "Tau, Marija, rožinis". Ten autorius buvo įrašytas — kun. K. Žitkus. Leidinį finansavo Toronto Prisiškelimo parapija 25 metų jubiliejaus proga.

Dabar visą paslaptį atidengė "Gimtas Kraštas". Ten rašo kun. Jonas Kastytis Matulionis. Straipsnis pavadintas "Lacrima — Marija Katiliūtė".

Straipsnyje ir pradeda nuo "Tau, Marija, rožinis". Tituliniam puslapyje jų turimame egzemplioriuje esą kun. K. Žitkaus įrašyta: "NB. Ne aš esu šios knygos autorius".

O kas?

Kun. Jonas Kastytis Matulionis ir atsako — tai Lacrima — Marija Katiliūtė. Lacrima — ašarėlė — tai poetės slapyvardis. Lacrimos slapyvardžiu jos eilėraščiai buvo skelbiami "Katalikų Pasaulyje".

Anksčiau tikroji autorės pavardė nebuvo žinoma, nes bijojo, kad netampytų ir nepersekiojimų saugumas. Dabar visa tai paskelbiama viešai.

Vakaruose katalikiškoje spaudoje buvo skelbiami eilėraščiai apie Kryžiaus Kelius — stacijas. Ten autorius buvo pažymėtas kun. K. Žitkus. Tikriausiai ir čia ar nebus ta pati klaida, autorė ar nebus Marija Katiliūtė.

Kun. Jonas Kastytis Matulionis baigia savo trumpą straipsnį taip: "Palinkėjime katalikiškos poezijos autorei Viešpaties malonių ir kūrybos džiaugsmo. Manome, kad leidyklos Lietuvoje ras galimybę išleisti Lacrimos — M. Katiliūtės kūrybą. Jos ji turi apšviesti. Pasak jos, ji kūrė ir kūrianti tikrai Visagaliui Kūrėjui — Dievui". (p.j.)

Kartų skirtumai

Pas garsų kompozitorių atsilankė vienas jaunas muzikas, sugrojo savo kompoziciją ir paklausė jo nuomonės.

Senasis pareiškė: — Noriu būti nuoširdus. Tamsta neturi gabumų muzikai. Geriau pasirinkit kokį kitą užsiėmimą.

Jaunas vyrukas nusiminė ir išeidamas padėjo už patarimą.

Bet, kai jis jau buvo kieme, senasis iškišo galvą per langą ir jam kalbėjo:

— Savo nuomonės nepakeičiau, bet sąžinė verčia mane prisipažinti, jog, kai aš buvau jaunas, tai kiti muzikai man sakė lygiai tą patį, ką aš jums dabar pasakiau.

CHICAGOS PADANGĖJE

Susitikimas su Rimantu Smetona

Lietuvos Tautininkų sąjungos pirmininkas ir savitiraščio "Viltis" redaktorius savo viešnagės JAV metu trumpam buvo sustojęs ir Chicagoje, kur jį globojo dr. Leonas ir Irena Kriaučiūnai. Švečas, buvusio Lietuvos prezidento brolio Igno Smetonos anūkas, čia aplankė lietuviškas įstaigas, pamatė miestą.

Tautinės sąjungos Chicago skyrius gegužės 10 d. Lietuvių Tautiniuose namuose buvo surengęs svečio susitikimą su Chicago lietuviais, kuriems jis papasakojo apie padėtį Lietuvoje, tautininkų sąjungą, "Vilties" laikraštį ir pakvietė atsilankyti į jų būstinę Vilniuje. Smetona kalbėjo apgalvotai, ramiai ir sudarė puikų lietuvių ir savo organizacijos lyderio tinkamą vaizdą. Tai galima patirti ir iš jo įdomiai ir ne vienašališkai redaguojamo "Vilties" savitiraščio.

Iš Chicago svečias išvažiavo į St. Petersburgę, FL, vykusį Amerikos lietuvių tautinės sąjungos seimą.

teatro kursą vedėjas prof. B. Vaškėlis, akt. P. Steponavičius, akt. A. Steponavičienė, J. Dainauskas ir kt.

Rež. Gaidys savo jautrioje atsisveikinimo kalboje pabrėžė, kad jam buvo miela dirbti su nuoširdžiais teatro entuziastais,

kurie rodė daug dėmesio teatro menui. Jis kvietė susirinkusius apsilankyti Klaipėdoje ir pavišėti vietiniame dramos teatre.

Š. E.

Lietuvos Tautininkų sąjungos pirm. Rimantas Smetona (viduryje) Chicago Tautiniuose namuose su žurnalistais Juozu Žygu (kairėje) ir Antanu Juodvalkiu. Nuotr. Ed. Šulaičio

Atsisveikinta su Povilu Gaidžiu

Klaipėdos dramos teatro vyr. režisierius Povilas Gaidys, penketą mėnesių išbuvęs Chicagoje ir čia darbavęsis, gegužės 22 d. išvyko namo. "Vaidilutės" teatro kolektyvas, kuriame svečias dirbo ir pastatė P. Vaičiūno "Patriotų" komediją, surengė su juo atsisveikinimo pobūvį "Seklyčioje" gegužės 19 d.

Apie pora desėtkų scenos darbuotojų bei teatro mylėtojų išreiškė padėką bei pagarbą šiam žymiam Lietuvos režisieriui savo atsilankymu. Atsisveikinimui vadovavo valdybos vicepirm. Edvardas Šulaitis. Buvo išreikšta daug padėkos žodžių, o taip pat įteikta atsiminimo dovanėlių. Išvykstantįjį sveikino pirm. dr. P. Kisielius, Lituanistikos Katedros Illinois Universitete (Rež. Gaidys joje skaitė

MODERN, TOTAL HIP AND KNEE JOINT REPLACEMENTS ARE NOW BEING PERFORMED IN THE BALTIC STATES IN CENTERS THAT ARE OFFERING SERVICES OF SURGEONS THAT HAVE BEEN TRAINED IN THE U.S.

RIGA-AMERICAN, LTD. OF WATERBURY, CONNECTICUT, IS IN A POSITION TO GUARANTEE THE DELIVERY OF TOTAL HIP AND KNEE SURGERY IN LATVIA, ESTONIA AND LITHUANIA.

PAYMENT FOR THE SURGERY CAN BE MADE EITHER IN THE U.S. OR IN THE INDIVIDUAL REPUBLIC.

ADDITIONAL INFORMATION IS AVAILABLE (IN ENGLISH) BY CALLING 203 - 757 - 5052.

Low Travel Bargains!

New York — Vilnius **\$842** (round trip)
\$449 (one way)

Florida — 7 nights **\$360** (includes airfair)

Hawaii — 7 nights **\$599** (includes airfair)

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, Suite 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707
Ask for Chris Dobrzynski

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418 718-441-6401

DARBO VALANDOS

MON —	9:00 — 3:00	THUR —	9:00 — 3:00
TUES —	9:00 — 3:00	FRI —	9:00 — 3:00
WED —	9:00 — 3:00	SAT —	9:00 — 12:00

CHICAGO: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629 312-737-2110

Taupymo sąskaitos ir sertifikatai,
įvairios paskolos ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje KASOJE —

Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol.

KAIP GYVUOJA LIETUVYBĖ CONNECTICUT VALSTIJOJE

Lietuvių Bendruomenės Connecticut apygardos metinis suvažiavimas įvyko gegužės 3 d. New Havene. Apygardoje yra 8 apylinkės. Suvažiavime dalyvavo 18 atstovų iš 5 apylinkių ir 5 apygardos valdybos nariai, viso 23 asmenys.

Dirbo pagal išgales

Pagal apylinkių praeitų metų veiklos pranešimus, visos apylinkės dirbo kiek laikas ir sąlygos leido. Visur sėkmingai įvykdyti Tarybos rinkimai, paminėta Lietuvos nepriklausomybės šventė ir buvo renkamos aukos švietimo ir kultūros reikalams. Pajėgesnės apylinkės, kaip Hartford, Waterbury ir New Britain, priėmė atvykstančius iš Lietuvos įvairius meno ansamblius, kurių pasirodymus gausiai lankė ir tolimiausių vietovių lietuviai.

Apygardos ribose veikia ir dvi tautinių šokių grupės, tai Hartfordo "Berželis" ir New Haveno "Vėtra", be kurių neapsieina joks didesnis rengimas. Abi šios grupės vyksta į Šokių šventę Chicagoje ir jai sparčiai ruošiasi.

Informacijos Centro reikšmė

Veikia ir Informacijos Centras (Lithuanian Resource Center), įsteigtas prieš keletą metų. Jo naudą ir reikalingumą labiausiai jutome, kai, Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, rusų tankai Vilniuje šaudė į beginklius žmones, mėginami lietuvių ryžtą nuslopinti. Tomis dienomis grupelė jaunų entuziastų, dieną ir naktį pasikeisdami, budėjo Informacijos Centre prie radijo aparatų, gaudė žinias iš Europos stočių apie įvykius Lietuvoje ir perdavė jas lietuviškoms radijo valandėlėms ir visiems, kas į juos kreipėsi. O žinios keitėsi ne dienomis, bet valandomis. Apie šio Ryšių Centro reikšmę ir veiklą suvažiavimą smulkiai informavo jo direktorė Vaiva Vėbraite-Gustienė. Ji prašė jo veiklą paremti finansiškai.

PASKIRTA KRIKŠČIONIŠKOS SPAUDOS FONDO PREMIJA

Prel. dr. Juozas Prunskis yra įvairių premijų mecenatas. Jis savo lėšomis sudarė krikščioniškos spaudos fondą, kuris iš gautų palūkanų kasmet skiria premiją. Tokias premijas jau yra gavę: 1987 — "Draugas", 1988 — "Tėviškės Žiburiai", 1989 — "Laiškai Lietuviams", 1990 — "Aidai". Dabar reikėjo paskirti premiją už 1991 metus.

Vyskupas Paulius Baltakis, OFM, premijai skirti vertinimo komisiją sudarė New Yorke. Komisija, susirinkusi posėdžio 1992 gegužės 31 d. Kultūros Židinyje, pareigomis pasiskirstė taip: pirmininkas Tėv. Leonardas And-

Lituanistinė mokykla

Gerai veikia ir šeštadieninė lituanistikos mokykla Atgimimas, įsteigta Vaivos Vėbraitės rūpesčiu ir pastangomis. Ji tai mokyklai ir vadovavo keletą metų, bet, darbu gausėjant ir šeimininių aplinkybių verčiama, turėjo atsistatyt. Dabar mokyklai vadovauja Genovaitė Zdanienė, kuri suvažiavimą paimformavo apie mokyklos reikalus. Mokyklą lanko 20 vaikų ir 5 suaugę, norintieji pasitobulinti lietuvių kalboje ir bendrai lituanistikoje.

Iždininkas pranešė, kad apygardos ižde tik apie 400 dol., o kontrolės komisija piniginę atskaitymą rado tvarkoje.

Pirmininko Juozo Karmuzos pranešimu, šiuo metu didžiausias valdybos rūpestis — kiek galint daugiau padėti Lietuvai. Ypatingas dėmesys kreipiamas į švietimo ir sveikatos sritį. Jau yra surinkta nemažai knygų ir vadovėlių mokykloms lietuvių ir anglų kalbomis. Taip pat reikmenų, tinkančių ligoninėms bei senelių namams, kaip ramentų, kėdžių ligoniams vežioti ir kt.

Apygarda norėtų šį turtą pasiųsti į Lietuvą visų Connecticut

valstijos lietuvių vardu, tačiau trūksta lėšų. Ji prašo visas organizacijas ir pavienius asmenis šiam tikslui aukoti.

Veiklos sąlygos geros ir entuziazmo netrūksta

Lietuviškai veiklai apygardoje sąlygos, atrodo, labai geros. Turime penkias lietuviškas parapijas, kurių klebonai yra nuoširdūs lietuviškų reikalų rėmėjai. LB apylinkės naudojasi parapijų patalpomis už labai mažą auką ar nemokamai, o prireikus, greitesniam žinių perdavimui pasinaudoja ir parapijų biuleteniais.

Turime apygardos ribose ir plačiai žinomą Putnamą, kuris, betgi, savo specialia paskirtimi ir veikla yra virš parapijų ribų ir yra lietuviybės centru ne tik Connecticut valstijai, bet visam Rytiniam Pakraščiui ir toliau. Ten visi mielai priimami ir laukiami.

Dabartinėje apygardos valdyboje, su labai maža išimtimi, yra jaunoji karta: pirmininkas Juozas Karmūza, vicepirm. Zina Dresliūtė, sekretortė Algutė Virbickienė, iždininkas Vytautas Trečiokas ir Rvyšių centro direktorė Vaiva Vėbraite-Gustienė. Visi pilni energijos, entuziazmo ir gražių sumanymų. Geriausios jiems sėkmės!

J. Š.

IŠLEIDO SEPTYNIS ABITURIENTUS

Gegužės 17 d. įvyko lituanistinės mokyklos abiturientų išleistuvės ir mokslo metų užbaigimas Bostone.

10:30 val. Šv. Petro parapijos bažnyčioje pamaldas laikė klebonas kun. Albertas Kontautas. Atnašas nešė abiturientai Audra Senūtaite ir Moacin de Sa Pareira.

Bo pamaldų parapijos salės scenoje išsiriškiavo 7 jauni abiturientai: Aidas Banaitis, Moacin de Sa Pareira, Algis Kalvaitis, Darius Lalas, Audra Senūtaite, Rima Zikaitė ir Jonas Zikas.

Pradėta JAV himnu. Minėjimą atidarė Aukštesniosios lituanistinės mokyklos direktorė Dai-

va Matulionytė-de Sa Pareira ir pakvietė kleboną kun. Kontautą invokacijai. Mokytojos dr. Mirga Girniuvienė ir Zita Kriukonienė įteikė abiturientams baigimo atestatus ir po knygą dovanų. Knygas nupirko LT S-gos Bostono skyrius.

Toliau programai vadovavo mokytoja Kriukonienė. Ji pasakojo apie egzaminų komisijos darbą. Nebuvo žemesnio laipsnio, kaip 4 plus, nors vaikai vis zurdėdavo: "kam reikia lietuviškai, man nepatinka, kam toji literatūra, istorija ir t.t." Bet vaikai patys save nugalėjo, darbus atliko labai gerai ir gali džiaugtis šiuo užbaigimu. O vis dėlto, egzaminai buvo gana sunkūs, pvz. studija V. Krėvės "Skirgailos", V. Putino ir kitų rašytojų, kurių veikalai nėra lengvi. Visi abiturientai baigė labai gerai. Egzaminų komisija parinko Rimą Zikaitę ir Mocair de Sa Pareira, kuriems teko buv. mokytoja A. Makaičio premija, padalinta pusiau, nes abu buvo geriausi. Kriukonienė pasveikino abiturientus, baigdama: "Eikite į pasaulį ir nepradinkite".

LB apylinkės pirmininkas Aidas Kupčinskas pasveikino abiturientus, tėvus ir mokytojus, palinkėdamas tęsti aukštesnius mokslus, bet nenutolti nuo lietuviškumo. Vaikai vis sakydavo, kad Lietuvos nėra, bet dabar jau tikrai yra.

Lietuvių Bendruomenė dovanų užsakė abiturientams "Pasaulio lietuvių". Tėvų komiteto pir-

Bostono lietuvių tautinio ansamblio "Sodauto" dalis artistų.

KAS TAS "SODAUTO" ANSAMBLIS, KURIS ATVYKSTA Į NEW YORKĄ

Birželio 14 d., sekmadienį, prisiminsime pirmuosius didžiuosius trėmimus. Bus pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje, o po jų 3 v. popiet Kultūros Židinyje — akademinė dalis ir koncertas.

Akademinė dalis

Pirmiausia girdėsime NY LB apygardos pirmininko Kęstučio Miklo žodį. Jis bus ką tik grįžęs iš Lietuvos, apžvelgs paskutinius įvykius Lietuvoje, kas ten darosi su vyriausybės krize, kaip Lietuvoje minimi didieji trėmimai.

Lietuvos ambasadorius prie Jungtinių Tautų Anicetas Simutis apžvelgs tautos trėmimų dienas, kaip dabar į Lietuvą grąžinami žuvusiųjų palaikai, palies ir dabarties situaciją.

Ši dalis bus trumpa. Ji vyks prie užleistos uždangos, nes scena bus paruošta koncertui.

Lietuvių tautai amžių bėgyje teko blaškytis, keliauti į Vakarus, į Rytus. Į Vakarus keliavo tautiečiai savo noru, ieškodami išsigelbėjimo nuo caro kariuomenės ir sunkaus gyvenimo to meto Lietuvoje.

Sunkiai lietuviai dirbo Pensilvanijos anglių kasyklose, vakarais dainuodami ilgesingas dainas. Prie tų laikų ir sustoja "Sodauto" ansamblis.

Tai tikrai labai reta programa, kuriai paruošti reikėjo daug darbo. Ansamblio vadovai medžia-

mininkas Marius Žiaugra išdalino mokytojams dovanėles.

Su ateinančių mokslo metų būsimais abiturientais supažindino mokyklos vedėja. Išgulinus vaikams dovanėles, programa baigta Tautos himnu. Po to buvo užkandžiai ir pabendravimas.

Šiais metais mokytojavo: dr. Mirga Girniuvienė, Zita Kriukonienė, Jūratė Aukštikalnienė, Jūratė Lalienė, Liuda Senūtienė, Liuda Žiaugrienė, Aldona Dabrilienė, Aldona Lingertaitienė, M. Žiaugrienė. Mokyklai vadovavo direktorė Daiva Matulionytė-de Sa Pareira.

Į abiturientų išleistuves susirenka daug žmonių, ne tik vaikų tėvai, mokytojai ir vaikai. Visuomenė pasigedo kokio nors vaidinimėlio. Nei vienas skyrius nepasirodė su savo gabumais, nepasakyta nei vieno eilėraščio, kaip būdavo anksčiau, gi jaunųjų talentų niekuomet netrūksta, o vaikai nori pasirodyti, nes čia jų sielos šventė.

Su šia švente baigėsi nelengvas darbas jaunimui ir pareigos tėvams. Manau, kad abiturientų tėvai dabar nesigaili, kad savo vaikus vežiojo į mokyklą net po 60-80 mylių!

V. Senūta

gos ieškojo lietuvių tautosakos tyrinėtojo dr. Jono Balio knygoje. Pensilvanijos lietuvių tautosaką tyrinėjo ir Elena Bradūnaitė-Aglinskienė, poeto Kazio ir Kazės Bradūnų dukterė, parašiusi studijinių straipsnių. Ji surinko ir užrašė daug dainų ir kitos tautosakos. Jau buvo leidžiamos ir plokštelės. Išleido ir ano meto lietuviai savo plokšteles, kurios yra retenybė ir autentiškas praeities liudijimas.

Visa supinta, sudėta į vieną išsistą programą. Ansamblis dainuos kaip vienetas. Paskui bus

ir duetų, vyrų ir moterų dainų, solo dainų, bus ir ano meto šokių.

Ši nauja programa buvo labai teigiamai įvertinta ne tik Bostone, Norwoode, bet ir Pensilvanijoje — Eckley Miner's Village, Weatherly, PA, tarptautiniame festivalyje 1991 m. vasarą.

"Sodauto" anamblis prieš keilolika metų jau yra dainavęs Kultūros Židinio scenoje. Dabar ansamblis yra išaugęs į solidų vienetą.

Truputis ansamblio istorijos

Šis etnografinis ansamblis

(nukelta į 8 psl.)

PLUNGĖS BIBLIOTEKOJE

Nepriklausomos Lietuvos laikais Plungė priklausė prie Telšių apskrities. Dabar yra rajono miestas.

Kaip visi rajonai, taip ir šis, turi savo laikraštį. 1991 m. spalio gale ar lapkričio pradžioje Plungėje pasirodė ir kitas laikraštis "Saulutė". Jis prie antraštės pridėjo — Plungės krašto savaitraštis.

Iš laiškų redakcijai galima spėti, kad laikraštis puoselės katalikišką mintį.

1991 m. lapkričio 22-29 d., Nr. 4 rašoma apie brangias dovanas centrinei bibliotekai. Aprašoma ir tai, kas tas dovanas įteikė. Praeitais metais iš Chicago lankėsi rašytojas, žurnalistas Česlovas Grincevičius, daug metų dirbęs "Draugo" redakcijoje. Jis taip pat yra ir Pasaulio Lietuvių Archyvo direktorius. Praeitais metais birželio mėn. jis dalyvavo poeto Vytauto Mačernio 70 metų gimimo sukakties minėjime Žemaičių Kalvarijoje, lankėsi ir Plungėje, susipažino su bibliotekos vedėja. Grįžęs į Chicago, jis tai rajono bibliotekai iš Pasaulio Lietuvių Archyvo pasiuntė du siuntinius knygų.

Laikraštyje taip rašoma: "Siuntoje istorinė, literatūros teorijos, grožinė, religinė literatūra. Įdomiausia, kad gautos dvi rašytojo, kilusio iš Žemaičių Kalvarijos, Pauliaus Jurkaus knygos: "Pavasaris prie Varduvos", 1954 m., ir premijuotas romanas "Smilgaičių akvarėlė", 1957 m."

Renkama medžiaga apie prof. Zenoną Ivinskį

Toliau rašoma, kad vienas žymiausių nepriklausomos Lietuvos istorikų Zenonas Ivinskis buvo kilęs iš Plungės rajono, Kašėnų kaimo. Bibliotekos kraštotyros skyriaus darbuotojai renka medžiagą apie daktarą Ivinskį.

Taip pat rašoma, kad viena buvusi prof. Zenono Ivinskio studentė, Sofija Pliplytė-Petra-

vičienė, dabar gyvenanti Lenkijoje Nowe Worwo mieste, atsiuntė nuotrauką, kuri vaizduoja ateitininkų studentų ekskursiją. Nuotraukoje yra ir prof. Ivinskis.

Reikia tikėtis ir laukti, kad Amerikoje gyvenantys prof. Ivinskio draugai irgi parūpins geros autentiškos medžiagos apie profesorių. Prof. Ivinskis mėgo Plungę, dažnai prisiminėdavo savo gimtingą, didžiudavosi ja ir visa gimine. Tegū tai palieka kaip brangus prisiminimas ir tiems, kurie nebeturėjo progos ir laimės pažinti šį dinamišką ir draugišką žymų Lietuvos istoriką.

Kaip geriau

Svečiuos kartą susiginėjo: kas geriau — būti nuteistam iki gyvos galvos, ar penkiolikai metų kalėjimui.

Ginčų klausėsi italų fizikas Marconi. Jis tarė:

— Aišku, geriau kalėjimas iki gyvos galvos.

— Kodėl? — karščiausiai svečiai.

— Šią bausmę atliks kiekvienas nuteistas, gi penkiolika metų ne kiekvienas išsėdės, — atsakė Marconi.

Receptas

Gydytojo vaikas, grįžęs su tėvu iš kelionės, motinai pasakoja:

— Mus, važiuojančius automobiliu, motociklu pasivijo toks geras ponas su plačia skrybėle, pasikalbėjo su tėveliu ir jam parašė receptą.

Išraiška

Gydytojas (į mažą vaikutį):

— Ar tavo maža sesutė jau kalba?

Vaikutis:

— Ne, jai nereikia kalbėti — ji viską gauna rėkdama.

Trumpas atsakymas

Du keliautojai sėdi traukinio vagonė.

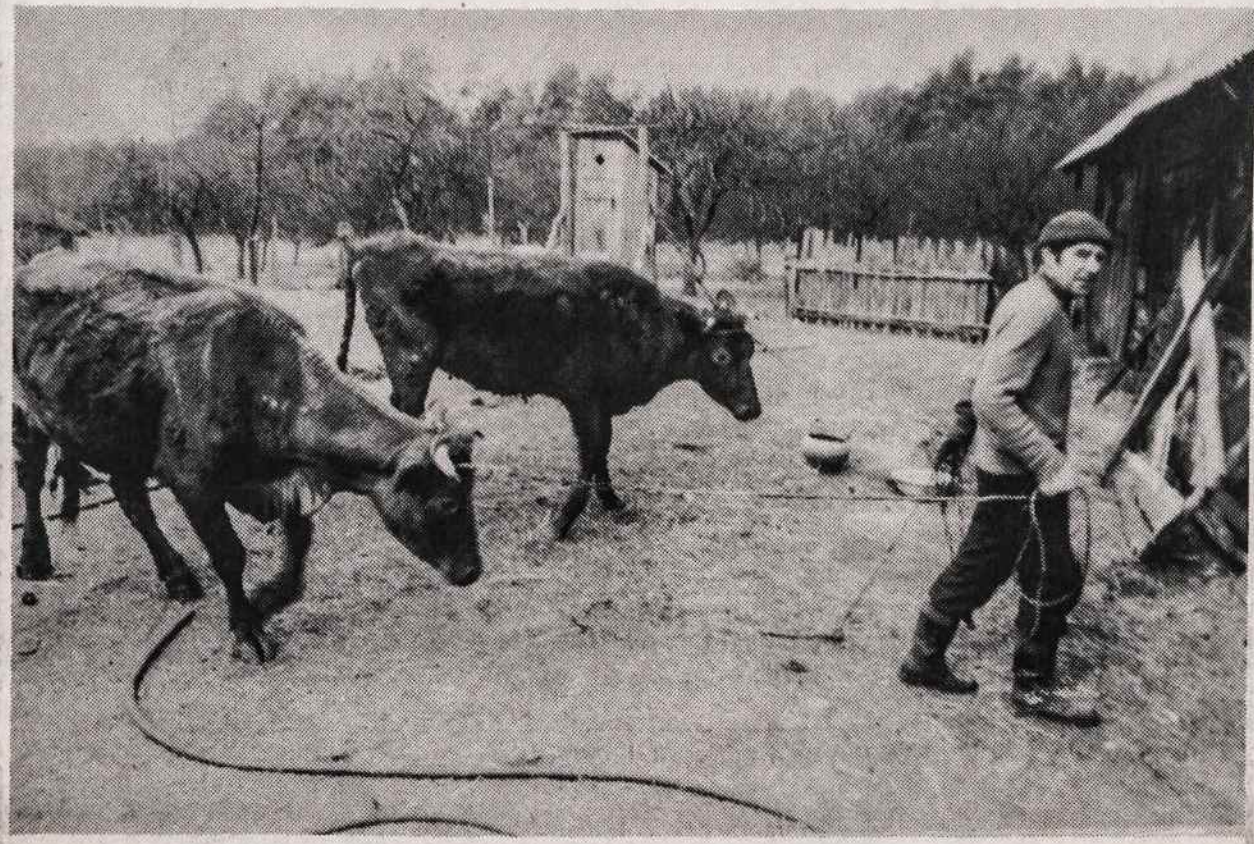
Po ilgesnio tylėjimo vienas paklausia.

— O kur tamsta važiuoji?

— Chicagon.

— O ką ten veiksit?

— Išlipsiu.

Karvutės iš kolchozų grįžta į sodybas. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: birželio 6 d., šeštadienį Maironio lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas, abiturientų išleistuvės ir balius. Pradžią 6:30 v.v.

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, šį savaitgalį lankysis Detroito, kur Southfield, MI, Dievo Apvaizdos lietuvių parapijoje teiks sutvirtinimo sakramentą.

Prof. dr. Jokūbas Stukas ne-trukus su ekskursija išvyksta į Lietuvą, kur praleis keletą savaitė. Jo vadovaujamos "Lietuvos atsiminimų" ir "Music of Lithuania" radijo valandos laikinai sustabdomos iki š. m. rugsėjo mėnesio, kada prasidės rudens semestras Seton Hall universitete. Paskutinė programa šį sezoną buvo transliuojama gegužės 31 d. Seton Hall universiteto radijo stotis yra priėmusi prof. Stuką į jos valdomąją tarybą.

LB New Yorko apygardos valdyba dėkoja balsavimo komisijos nariams, talkinusiems Lietuvos respublikos referendumo balsavime: K. Norvilai, M. Klivečkie- nei, V. Vaičiūliui, dr. J. Vytuvie- nei, dr. M. Žukauskienei, B. Kumet, Tėv. P. Giedgaudui, OFM.

Maironio lituanistinę mokyklą šiemet baigia 12 abiturientų. Jie yra: Linas Černauskas, Marius Maldutis, Lina Matusaitytė, Darius Penikas, Lina Penikaitė, Monika Pintsch, Matas Pintsch, Arvydas Remeza, Aušra Simin- kaitė, Rytas Stankūnas, Kristina Šilbajorytė, Andrea Valadke- vičiūtė. Jiems baigimo atestatus birželio 6 d. Kultūros Židinyje įteiks Lietuvos ambasadorius Anicetas Simutis. Išleistuvių baliuje tautinių šokių programą atliks NY ansamblis Tryptinis, vadovaujamas Jadvygos Matulai- tienės.

Po balsavimo Lietuvos reika- lais Kultūros Židinyje rasti palik- ti dokumentai. Juos galima atsi- imti skambinant 718 847-8735.

VARGONŲ KONCERTAS

Vargonų virtuožas Gediminas Kviklys šią savaitę atvyksta į New Yorką ir svečiuosis Apreiš- kimo parapijos klebonijoje. Birželio 7, šį sekmadienį, jis gros per sumą 11 val., o 2 val. toje pačioje bažnyčioje bus vargonų koncertas. Kad žmonėms ne- reikėtų namo važiuoti iki kon- certo, apatinėje parapijos salėje bus kavutė.

Visi visi kviečiami atsilankyti į šį retą koncertą. Virtuozas Ge- diminas Kviklys jau yra apke- liavęs Amerikos lietuvių koloni- jas. Čia yra jo paskutinė vieta prieš kelionę į Lietuvą.

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

į v y k s t a

birželio 14 d., sekmadienį

11 val. ryto — pamaldos Apreiškimo par. bažnyčioje
3 val. p. p. — akademija ir koncertas Kultūros Židinyje

Kalbą pasakys ANICETAS SIMUTIS,
Lietuvos ambasadorius prie Jungtinių Tautų

Meningę programą atliks Bostono etnografinis ansamblis
SODAUTO, vadovaujamas Gitos Kupčinskienės.

Įėjimo auka — 12 dol.

Visus kviečia gausiai dalyvauti

LB NEW YORKO APYGARDOS
VALDYBA

Darbininko administracija praneša, kad pereitą savaitę buvo išsiuntinėti paraginimai užsimokėti prenumeratą tiems skaitytojams, kurie yra atsilikę metus laiko arba ilgiau. Jeigu kam nors pasiuntėme paraginimą per klaidą, tai iš anksto atsi- prašome. Maloniai prašome visų skaitytojų kreipti dėmesį į pa- vardės lipinuke atspausdintą EXP datą, kuri parodo, iki kada pre- numerata yra apmokėta. Artė- jant tai datai, prašome prisijūti savo prenumeratos mokėstį. Prašome prisidėti ir aukomis, kurios yra labai laukiamos ir rei- kalingos, nes vien iš prenumera- tos mokesčio laikraščio išlaidų negalima padengti.

Lietuvos reikalams aukojusių sąrašą iš New Jersey valstijos ("Darbininkas, Nr. 21, psl. 6) praleisti Genovaitė ir Kazys Trečiokai, aukoję \$300 Lietuvos Tautinės Kultūros Fondui pa- remti. Išdininkė atsiprašo.

Drąsūtis Gudelis, sav. Nida Corp., Melbourne, FL, ap- mokėjo "Darbininko" prenume- ratą, atsiųsdamas \$100 čekį. Do- sniam spaudos palaikytojui nuoširdžiai dėkojame.

Tony Slye iš Jamaica ligininės perkeltas į Trump Pavillion for Nursing and Rehabilitation. Adresas: 90-28 Van Wyck Ex- pressway, Jamaica, NY (prie Jama- ica ligininės). Jo kambarys yra ketvirtame aukšte, Nr. 413.

Iš Chicago's Lyric operos rūmų bus pertransliuojamos ke- lios operos birželio mėnesį per 500 radijo stočių. Paprastai tran- sliacijos prasidės 1:30 val. po- piet, bet geriau pasitikrinti laiką savo vietinėje stotyje. Šį šešta- dienį, birželio 6 d., bus tran- sliuojama Samuel Barber opera "Anthony and Cleopatra". Pa- grindiniai solistai: Catherine Malfitano ir Richard Cowan.

Skulptorė Daina Jurkutė da- lyvauja Nabisco Foods galerijos parodoje, kuri pavadinta "An Extra Dimension — An Exhibit of Mixed Media" ir vyksta River Road ir DeFeres Ave., East Ha- nover, NJ. Parodoje dalyvauja 41 dailininkas, išstatyta 76 kū- riniai. Daina Jurkutė turi du dar- bus, kurių vienas įdėtas į katalo- go viršelį. Paroda lankoma kas- dien nuo 2 valandos iki 4 v. po- piet, atidaryta gegužės 18 d. ir tęsis iki birželio 25 d.

Kristina Mačiūnaitė, Jono ir Margie Mačiūnų duktė, š. m. gegužės 16 d. baigė West Virgi- nijos universitetą medicinos daktarės laipsniu. Mačiūnai ilgai gyveno New Yorke. Kristina ke- lerių metų lankė Maironio šeš- tadienių mokyklą ir vienerius metus Vasario 16-tos gimnaziją Vokietijoje. Ji specializuojasi kaip šeimos daktarė ir per ate- niančius trejus metus atliks reika- laujama rezidento praktiką West Virginijos universiteto ligo- ninėje.

Dirbanti šeima ieško nuomoti butą arba namo dalį. Siūlyti Žilutei arba Andriui. Tel. 718 846-2211.

Ekskursija iš New Yorko į tau- tinių šokių šventę Chicagoje iš- vyksta liepos 3 d., penktadienį, ir grįš liepos 6 d., pirmadienį. Lėktuvo bilietai kaina 203 dol. Dėl detalių skambinti agentūrai Vytis 718 769-3300.

Parduodamas namas Wood- havene, ramioje gatvėje, prie gero susisiekimo ir gero apsipir- kimo. Namas dviejų šeimų, ge- rame stovyje. Parduoda namo savininkai. Tel. 718 849-1041.

Gera proga pensininkei moter- iai papildyti pajamas. Reika- linga moteris vieną dieną kas sa- vaičė namų ruošos darbams. Pa- sitarimui skambinti: 718 235- 9218.

Kai New Yorko lietuviai gegužės 23 d. balsavo Lietuvos referendume dėl prezidento institucijos atkūrimo; Kultūros Židinio mažojoje salėje darbuosė net trys Lietuvių Bendruomenės balsavimo apylinkės: I-osios, Queens ir Brooklyno. Iš viso paduota 200 balsų, iš kurių 198 pasisakė "Taip". Nuotraukoje dalis balsavimo komisijų narių ir balsuotojų su Lietuvos ambasadorium Jungtinėse Tautose Anicetu Simučiu. Nuotr. Salomėjos Narkėliūnaitės

KAS TAS "SODAUTO" ANSAMBLIS, KURIS ATVYKSTA Į NEW YORKĄ

(atkelta iš 7 psl.)

ir profesija gerokai skiriasi. Tačiau visus juos jungia meilė lietuvių liaudies dainoms ir šo- kiams. Dalis ansamblio narių yra gimę Lietuvoje ar Vakarų Euro- poje, po Antrojo pasaulinio karo tėvų atvežti į Ameriką. Kiti jau gimę Amerikoje. Tokia yra ir pati ansamblio vadovė. Dalis jų gyvena Bostone, jo apylinkėje, bet yra ir tokių, kurie net ketu- rias valandas važiuoja į repetici- jas.

Ansamblis yra koncertavęs įvairiuose Amerikos miestuose, taip pat ir Briuselyje, Frankfur- te, sėkmingai atstovavo lietu- viams daugelyje tarptautinių fe- stivalių.

Ansamblyje įkūrė ir jam iki šiol vadovauja Gita Kupčinskienė, kuri, laimėjusi Watson Fellow- ship stipendiją, 1973-74 metus praleido Lietuvoje, studijuoda- ma lietuvių liaudies tautosaką Vilniaus universitete, dalyvau- dama "Ratilio" ansamblyje.

"Sodauto" ansamblio tikslas yra puoselėti lietuvių liaudies dainas ir muziką lietuvių išėivių tarpe, taip pat ir kitų tautų žmo- nes supažindinti su lietuvių tau- tosakos lobynais.

Dabar ansamblyje dalyvauja 25 dainininkai. Jie ir amžiumi,

Lietuvių diena Putname bus liepos 26 d. Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vienuolyno sody- boje. Iš Lietuvos atvyksta kun. Virgilijus Veilentas, žurnalo "Katalikų pasaulis" redakcijos narys. Jis aukos mišias ir pasakys pamokslą.

Ateitininkai komunistų ir nacių kankiniai — tokiu vardu ką tik pasirodė knyga. Redagavo Leonardas Karulis, Pilypas Na- rūtis, Juozas Prunskis. Išleido "Krikščionis gyvenime", 264 pu- slapiai. Surinkta labai daug medžiagos apie ateitininkus kan- kinius įvairių okupacijų kalėjim- muose. Nacių kalėjimuose buvo apie 37, komunistų paliestų asmenų — 500. Knygos kaina 10 dol. Gaunama "Darbininko" ad- ministracijoje. Tik pavartęs šią knygą, pamatysi tautos didelį vargo kelią, jos begalinį ryžtą iš- sivaduoti iš visų priespaudų. Tai knyga didžiųjų aukų, kurios ir šiandien mus palaiko.

Telegraminis laišku persiun- timas į Lietuvą ir atgal. Mes per- vežame baldus, automobilius. Parūpiname butus, statome na- mus. Pervedame dolerius. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772.

KONTEINERIAI Į LIETU- VĄ siunčiami kas dvi savaitės. Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. Svaras 79 centai. Minimumas \$20. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Telef. 1-312-436-7772.

Ansamblyje įkūrė ir jam iki šiol vadovauja Gita Kupčinskienė, kuri, laimėjusi Watson Fellow- ship stipendiją, 1973-74 metus praleido Lietuvoje, studijuoda- ma lietuvių liaudies tautosaką Vilniaus universitete, dalyvau- dama "Ratilio" ansamblyje.

"Sodauto" ansamblio tikslas yra puoselėti lietuvių liaudies dainas ir muziką lietuvių išėivių tarpe, taip pat ir kitų tautų žmo- nes supažindinti su lietuvių tau- tosakos lobynais.

Vyksta koncertuoti į
Lietuvą

Koncertas bus atliktas su vie- na pertrauka. Paskui bus ben- dras pažmonys, publika galės asmeniškai susipažinti ir padrau-

ATVYKO IŠ LIETUVOS BŪRYS PRANCIŠKONŲ

Gegužės 29 d. į New Yorką atvyko 11 jaunų lietuvių pranciš- konų, kurie atliks naujokyno, arba noviciato, metus pranciško- nų vienuolyne Kennebunkpor- te, Maine. Kiek anksčiau yra at- vykę į noviciatą du pranciškoniai. Dabar atvykusieji buvo sustoję pranciškonų vienuolyne Brook- lyne ir turėjo progos apžiūrėti Kultūros Židinį, spaustuvę, "Darbininko" redakciją, Reli- ginės Šalpos įstaigą, Galdiko dailės galeriją, biblioteką ir tru- patį pasišalvę po New Yorką. Visas jų būrys į Kennebunkportą išvažiavo gegužės 30 d.

Lietuvoje pranciškoniai dar neturi patalpų noviciatui, todėl buvo nutarta kandidatus, pabu- vusius bent pusmetį Kretingos vienuolyne, siųsti į Jungtines Amerikos Valstijas. Kennebunk- porte jau yra pastatai novicius ir asmenys, paruošti noviciatus auklėti vienuoliais pranciško- nais. Po metų jie grįš į Lietuvą ir studijuos Kauno kunigų semi- narijoje, o gyvena vienuolyne, kuris statomas Žaliajame kalne. Be to, kardinolo kviečiami, lie- tuviai pranciškoniai perėmė Vy- tauto bažnyčią ir įsteigė mažesnę vienuolyną. — L. A.

KARGO Į LIETUVĄ BĖ MUITO! Siunčiame SAS oro li- nija į Rygą. Siuntinius atsiimti Rygos muitinėje. Minimumas 110 lbs arba 50 kg. Kaina \$1.75 už svarą. Galima siųsti naujus ir dėvėtus drabužius, batus, me- džiagas, maistą bei nerecepti- niuos vaistus. Kreiptis į C. T. IN- TERNATIONAL, 9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708 430-7334.

gauti su ansamblio dalyviais bei vadovais.

Visi kviečiami nepraleisti šios retos progos išgirsti autentiškas senovės dainas, kurios pavaiz- duos mūsų tautos keliones, var- gus ir jos pasiryžimą ištvirti ir įtvirtinti nepriklausomybę. (p.j.)

"SODAUTO" DALYVIAI

"SODAUTO" ansamblyje da- lyvauja:

Bronius Banaitis, Birutė Ba- naitienė, Danita Boyce, Ginta- ras Čepas, Valentina Čepienė, Vytautas Dabrila, Vytautas Dil- ba, Andrius Dilba, Teresė Du- rickaitė, Jūra Grauslienė, Riča- ras Grauslys, Kazys Grauslys, Gediminas Ivaška, Danutė Ka- zakaitienė, Perkūnas Krukonis, Zita Krukonienė, Lilija Kul- bienė, Aidas Kupčinskas, Gita Kupčinskienė, Kęstutis Kver- aga, Irena Kveragaitė, Daiva Ma- tulionytė, Kotryna Rhoda, Dalia Stundzaitė.

KULTŪROS ŽIDINIO BIULETENIS

Kultūros Židinio administra- cija leidžia savo biuletinį, pava- dintą "Židinio žinios". Dabar na- riam išsiuntinėtas biuletinio an- tras numeris — gegužės mėn.

Leidėjai pasidžiaugia, kad pir- mas biuletinio numeris buvo pa- lankiai sutiktas. Primena, kad Židiniui labai reikalinga finan- sinė pagalba.

Toliau biuletenis praneša apie pasiekimus. Mirus ilgamečiam Kultūros valdybos pirmininkui Antanui Mičiūliui, nuo kovo 18 d. naujuoju pirmininku yra Al- girdas Jankauskas, kuris gerai pažįsta Židinio reikalus. Vasario 21 d. Kultūros Židinyje į tarybą priėmė inž. Antaną Bobelį, iš ta- rybos atsistatydino Tadas Klimas ir Andrius Adams.

Pagal kovo 18 d. Židinio įsta- tų pakeitimą, lietuviai, atvykę į JAV po 1988 m. sausio pirmos dienos, galės įstoti į Kultūros Židinį be balsavimo teisės, įmokėję 10 dol. ir pasidėję su- mokėti 90 dol. ateinančių trejų metų bėgyje (nemažiau kaip 25 dol. per metus). Tokie asmenys turės teisę įstoti ir į Kasą ir galės naudotis jos patarnavimais. Į Židinį galės įstoti ir kitų tautybių žmonės kaip "associate members", vienu kartu paaukoję Židiniui 100 dol. Jiems nebus suteiktos balsavimo teisės. Kultūros Židi- nys tokiu būdu stengiasi padėti Kasai, nes tada ji vėl pereis į lie- tuvių rankas ir galės padėti Židi- niui ir kitiems.

Židinio prižiūrėtojai, Kazys ir Judita Jurkūnai yra išvykę il- gesnių atostogų į savo tėviškę. Jiems išvykus, jų darbą atlieka jų dukra Birutė su savo vyru Linu Šidlausku.

Maironio lituanistinę mokyk- la nuo rudens persikelia dirbti į Kultūros Židinį.